

**BUDAPEST FŐVÁROS
IV. KERÜLET
ÚJPEST
ÖNKORMÁNYZAT**

Hajrá Újpest! II.

**Gazdasági Program
2015-2019**

A 93/2015. (IV.30) számú határozattal jóváhagyta Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete

„ Újpest, ahol szeretünk élni”

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
I. ÚJPEST HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	5
I.1. Budapest országos szerepe.....	5
I.2. Újpest helye a fővárosban és az agglomerációban	5
II. VAGYONGAZDÁLKODÁS	6
II.1. Önkormányzati vagyongazdálkodás	6
II.1.1. Lakás és nem lakás célú ingatlanok hasznosítása.....	6
II.1.2. Adópolitikai célkitűzések	9
III. ÚJPEST HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	14
III.1. Humán közszolgáltatások	14
III.2. Esélyegyenlőség biztosítása	18
III.3. Szociális támogatási rendszer.....	19
III.4. Foglalkoztatáspolitikai.....	19
III.5. Közfoglalkoztatás	21
IV. OKTATÁSI, KULTURÁLIS, IFJÚSÁGI ÉS SPORTPOLITIKA	23
IV.1. Oktatási feladatok, drog-prevenció	23
IV.2. Közművelődési feladatok.....	24
IV.3. Minőségi és tömegsport	25
V. VÁROSÜZEMELTETÉS; ÚJPEST TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE	27
V.1. Városüzemeltetés	27
V.2. Újpest természetes és épített környezete	30
V.2.1. A természetes környezet.....	30
V.2.2. Épített környezet.....	32
V.3. Informatikai fejlesztések.....	33
VI. NEMZETISÉGI, EGYHÁZI, CIVILPOLITIKA	35
VI.1. Alapelvek a nemzetiségek önazonosság-tudat erősítésének gazdasági támogatására.....	35
VI.2. Egyházi és civil kapcsolatok	36
VI.3. A kerületi identitás erősítése.....	37
VII. ÚJPESTI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI POLITIKA	38
VII.1. Fejlesztési prioritások 2015-2019.....	38
VII.1.1. Új piac építése a Szent-István téren, a tér és a környező területek fokozatos megújítása	38
VII.1.2. Intermodális közlekedési csomópont Káposztásmegyeren	39

VII.1.3. Újpest Városkapu térség revitalizációja	40
VII.1.4. Zászlóshajó projekt, az Újpesti öböl menti fejlesztések.....	40
VII.1.5. Egyéb városfejlesztési projektek	40
VII.2. Újpest gazdasága.....	41
ÖSSZEFOGLALÁS	44

BEVEZETÉS

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.) 116. § (1) pontjában foglaltak szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, ami helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A program a képviselő-testület megbízatásának az időtartamára szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat. Újpest Önkormányzatának Gazdasági Programja a város stabil működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. A program célja, hogy biztos alapot teremtsen a kerület működésének, további lendületet adjon Újpest fejlődésének. Hatást kívánunk gyakorolni a szomszéd kerületekre és a környékbéli agglomerációs településekre is. Programunk vonzó lehetőségeket szeretne kínálni, növelve ezzel a városban az életet, a pezsgést, ezzel is emelve a kerület státuszát.

Egy városfejlesztési program alapvető célja az élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség és értékmegőrzés biztosítása.

Országgyűlésünk a nemzeti jövőkép elérése céljából négy hosszú távú, 2030-ig szóló fejlesztési irányt jelölt meg, ezek:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti forrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet.

Önkormányzatunk a Gazdasági Programjában az Országgyűlés által meghatározott irányok mentén kívánja megvalósítani a sikeres, kompakt város stratégiájának az alapelemeit: az élhető és vonzó, gyermek- és családbarát környezetet; életerős, összetartó közösségeket társadalmi szolidaritással; egészséges életteret; élénk, prosperáló, nyitott és innovatív gazdaságot és ésszerűen tervezett, a kerület lakosságának valós igényeit szolgáló infrastruktúrát. Szeretne Budapest részeként működő, de önálló, identitását megtartó kerületet építeni, minőségi, tiszta, zöldfelületekben gazdag lakókörnyezettel, hogy el lehessen mondani kerületünkről:

„Újpest, ahol szeretünk élni.”

I.

ÚJPEST HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

I.1. Budapest országos szerepe

Budapest a maga 1,7 millió lakosával Európa legjelentősebb városai közé tartozik. A szolgáltatási szektor mellett olyan ágazatok kiemelkedő központja, mint a kutatás-fejlesztés, kreatív ipar, infokommunikációs szektor, gyógyszeripar. Budapest épített öröksége, kulturális kínálata miatt az ország első számú turisztikai célpontja. Logisztikai pozícióját megalapozza, hogy a város a legjelentősebb közúti és vasúti csomópont, átszeli a Duna vízi útja és Budapest központú az ország légi forgalma. A főváros és az agglomeráció együtt alkotja a budapesti funkcionális várostérséget, amelynek Újpest is a része. A főváros és a kerületek egymás közti együttműködésének az erősítése a jövőben hozzájárulhat az ebből származó komparatív előnyök kihasználásához.

I.2. Újpest helye a fővárosban és az agglomerációban

Újpest sajátos fekvésű és beépítettségű kerület: korábbi önálló városi jellegét őrzi a városközpont, kertvárosias az elővárosi zóna és nagyvárosi jellegű lakótelepek is találhatóak itt. A kerület alapvetően egyközpontú; kisebb lokális központok a közlekedési csomópontok körül, a közösségi közlekedés átszállóhelyeihez kapcsolódva alakultak ki.

Újpest a Dunával, vasúttal elhatárolt a szomszédos kerületektől, fizikailag az agglomerációval szorosabb kapcsolatban áll. Több országos jelentőségű közúti és vasúti elem található itt, jó a kerület elérhetősége. Kiemelkedő a közösségi közlekedés a kerület déli részén.

Kerületünk jelentős szerepet tölt be a főváros és a környező területek vízi-közmű szolgáltatásában. Itt található a Káposztásmegyeri Vízmű és az északi vízbázis kútjainak egy része, ami korlátját is jelenti a Duna melletti területek fejleszthetőségének. A Duna mentén igen jelentős erdős és zöldfelületi területek fekszenek, amelyek kihasználtságában jelentős potenciál van. A vízbázis védelem és a magántulajdonú területek miatt a kerület lakossága igen kis szakaszon juthat le a Duna partjára, használhatja a vízfelület és a zöldterületek adta rekreációs lehetőségeket.

Újpest kulturális, oktatási intézményei és sportlétesítményei közül számos hazai mércével mérve is kiemelkedő, intézményi lefedettségünk a budapesti kerületi átlaghoz képest jónak mondható. Ezen intézmények vonzáskörzete messze túlmutat a kerületi határokon, de kerületen belüli hatásuk, fejlődést generáló erejük fejlesztendő a következő ciklusban.

Kerületünk a térség egyik gazdasági központja, elsősorban az ipar, a kereskedelem, a közösségi és üzleti szolgáltatások terén van jelentős szerepe. Az egy lakosra jutó hozzáadott érték tekintetében a negyedik a fővárosi kerületek között. Az itt található barnamezős területek gazdasági potenciáljukkal szerkezet-alakítóak, de a szomszédos települések zöldmezős beruházási lehetőségei versenyhátrányt jelenthetnek.

II.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

II. 1. Az önkormányzati vagyongazdálkodás

A vagyongazdálkodás szűken vett értelmezés szerint a nem önkormányzati alapfeladat ellátását szolgáló vagyonelemekkel kapcsolatos bevételszerző tevékenységet jelenti, a tágabb értelmezés szerint: az önkormányzati gazdálkodás komplex, átfogó tevékenység, ami magában foglalja a teljes vagyonelemekkel való gazdálkodást is. Az Alaptörvény, a Nemzeti vagyonról szóló törvény, valamint az Möt. hatályba lépésével az önkormányzatok vagyongazdálkodásának jogszabályi alapja jelentősen átalakult. Önkormányzatunk 2012-ben fogadta el vagyonrendeletét, 2013-ban pedig Vagyongazdálkodási koncepcióját, amely utóbbi Újpest fejlesztési elképzeléseinek megfelelően közép és hosszú távra megfogalmazza a hatékony vagyongazdálkodás legfontosabb célkitűzéseit és feladatait, amelyek a következők:

- Az Önkormányzat vagyonát az önkormányzati feladatok ellátására, valamint a kerületben jelentkező társadalmi igények kielégítésére alkalmas állapotba kell hozni, folyamatosan szinten kell tartani, és a források rendelkezésre állásától függően, minőségileg és mennyiségileg egyaránt, tervszerűen fejleszteni szükséges.
- A vagyongazdálkodással kapcsolatos feladatokat az Önkormányzat alapvetően költségvetési forrásból, valamint az ingatlangazdálkodás során elért nyereségből, továbbá az eseti (feltételhez kötött) ingatlanértékesítések bevételeiből finanszírozza.
- Az Önkormányzat vagyonának összetételét, mennyiségét és értékét tételesen, folyamatosan naprakészen kell nyilvántartani.
- Az üzleti ingatlanvagyonot elsősorban bérbeadással kell hasznosítani.
- A vagyonhasznosításból származó bevételeket elsősorban a rendeltetésszerű működtetés költséghatékony fenntartására, állagmegővésre, értéknövelő beruházásokra és a kerületfejlesztési tervek megvalósítására kell fordítani.
- A tervszerű városfejlesztés elősegítése érdekében akár önkormányzati költségvetési keret biztosításával is bővíteni szükséges az önkormányzati vagyonszerzés lehetőségét az átfogó hasznosítást gátló, nem önkormányzati tulajdonú ingatlanok felvásárlása és kiváltása céljából.
- A vagyongazdálkodás egyik kiemelt célja a piaci szereplők kerületen belüli

letelepedésének támogatása, különösen a kis- és közepes méretű vállalkozások

működésének elősegítése, valamint a kerületben új munkalehetőségek megteremtése. Ennek elősegítésére a településrendezési tervek készítése során – az egyes területek adottságaihoz illeszkedő módon, a környezeti értékek megőrzése mellett – preferálni kell Újpest hagyományos munkahelyi területeinek megújulását, a munkahelyteremtő, illetve

munkahely megtartó beruházások megvalósíthatóságát.

II.1.1. Lakás és nem lakás célú ingatlanok hasznosítása, intézményfenntartás

Újpest Önkormányzata tulajdonában álló bérlakások száma 2008 és 2013 között enyhén csökkent, de továbbra is jelentős számú, 2.565 lakásból álló állományt képvisel, amely a kerületi

lakásállomány mintegy 5,5%-a. Az állomány 44%-a összkomfortos lakásokból áll, míg 26%-a

komfort nélküli vagy szükséglakás. A 2013-as felmérés szerint az állományon belül 180 lakás

nem volt lakott.

A lakások komfortfokozat szerinti megoszlását és az állomány változását a következő táblázat mutatja be:

<i>Komfortfokozat</i>	<i>2008 (db)</i>	<i>2013 (db)</i>
összkomfortos	1162	1132
komfortos	641	618
félkomfortos	142	135
komfort nélküli	617	585
szükséglakás	120	95
<i>összesen</i>	<i>2682</i>	<i>2565</i>

Egészen a közelmúltig – néhány kivételtől eltekintve – a bérlakások „szociális” lakásként üzemeltek. A lakásszektor vesztesége évente több mint 100 millió forintos nagyságrendű volt, amit az Önkormányzat a költségvetéséből, többnyire az egyéb vagyonelemek (nem lakás célú állomány) hasznosításából finanszírozott. A „Hajrá Újpest” városfejlesztési programban alappal rögzítettük, hogy *„a szocializmusból örökölt bérlakás-rendszer elavult, azzal ma már senki nem elégedett, sem a bérlők, sem az üzemeltető, sem a saját lakással rendelkező újpestiek, hiszen a veszteség végső soron az ő pénztárcájukra megy, áttételesen ők finanszírozzák a rossz bérlakás-rendszert. Új, korszerű rendszerre van szükség. A saját lakással rendelkezők jogos elvárása, hogy csak azok részesüljenek szociális támogatásban, akik erre valóban rászorulnak, együttműködnek a fenntartóval és betartják az együttélés normáit. S ők is addig részesüljenek támogatásban, amíg az valóban létszükséglet. Ezért szükséges az új, rugalmas és önfenntartó rendszer kialakításához a szociális ellátások módjának felülvizsgálata is.”*

Kiemelt problémaként jelentkezett, hogy tervszerű karbantartás az ingatlanállomány egészére vonatkozóan az elmúlt évtizedben nem történt, a karbantartásra, felújításra fordított összegek tendenciózus csökkenést mutatnak. Ez arra utal, hogy az ingatlanvagyon hasznosítási bevételhez képest csekély az állagmegóvásra költött összeg. Az ingatlanvagyonnal kapcsolatban törekedni kell az energia-megtakarításokat eredményező felújításokra és a megújuló energiahordozók minél szélesebb körű felhasználására, lehetőség szerint pályázati támogatással.

A fenti alapvetésből kiindulva az Önkormányzat a lakásgazdálkodás teljes egészére kiterjedő jogszabálysomagot fogadott el. A bérlakás rendszer újraszabályozását a bérlők körében végzett átfogó, kérdőíves felmérés és több fordulás szakértői egyeztetés előzte meg.

Az összegyűjtött adatokra építve a Képviselő-testület 2011. december 15-i ülésén megalkotta az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011. (XII. 19.) és az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 40/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendeleteket, valamint módosította a lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítéséről szóló 7/1994. (V. 4.) és a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 23/2003. (VII. 16.) önkormányzati rendeleteket.

Elfogadásra került továbbá az Önkormányzat és az ÚV Zrt. közötti együttműködést újraszabályozó Közszolgáltatási szerződés.

Az új lakásgazdálkodást szabályozó rendeletcsomag, a gazdasági program harmas jelszavának: „Közösség, őszinteség, hatékonyság” jegyében lehetőséget teremt egy fenntartható, igazságos, átlátható és a rászorultsági elvet érvényesítő lakásgazdálkodás kialakítására. E jogszabályok a korábinál sokkal pontosabban rögzítik a lakásbérbeadás lehetséges jogcímeit, különösen a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételeit.

A bérlakás-gazdálkodás fenntarthatósága érdekében jelentősen bővült a nem a szociális helyzet alapján történő bérbeadás lehetősége, a szociális alapú lakásbérbeadás kizárólagossága megszűnt. A költségelví és piaci alapú bérbeadások révén az Önkormányzat jelentős többletbevételt ért el, továbbá ugyanezen szerződéseknél a bérlők a szerződéskötéskor már óvadékot is befizettek, ami a szerződésszerű teljesítés biztosítéka.

A lakásállománnyal kapcsolatban a szociális lakás vagy szociális bérlő kérdéskörben az új elv a szociális bérlő meghatározására épül, ezzel célunk a költségek egyértelmű kimutatása és az is, hogy a lakásállomány önfinanszírozó üzemeltetése hosszútávon biztosítható lehet. A nem-lakás állomány tekintetében a bérleti díjakat a piaci értékhez kell kapcsolni.

Az ÚV Zrt. a közszolgáltatási szerződés keretében ellátja a kerületben a lakás és nem lakás céljára szolgáló ingatlanok, valamint az intézményi, hivatali és egyéb célra szolgáló ingatlanok ingatlanüzemeltetési és fenntartási feladatait. Az éves közszolgáltatási tervben meghatározottak szerint gondoskodik az ingatlanok teljes körű vagy részleges üzemeltetéséről, műszaki fenntartásáról, valamint az ehhez kapcsolódó karbantartásról és felújításról. Az ideiglenes vagy hosszabb távon nem hasznosított vagy hasznosítható ingatlanokkal kapcsolatos feladatok vonatkozásában évente egyszer javaslatot dolgoz ki az önkormányzat felé a felújítási és karbantartási munkákra. A közterületekkel, parkolókkal kapcsolatos városüzemeltetési feladatok elvégzéséről az önkormányzat ez irányú döntéseivel összhangban gondoskodik.

Az üzlethelyiségek bevételtermelő képessége ugyan meghaladja a rájuk jelenleg teljesített kiadásokét, azonban az itt termelődő források már 2010-ben sem voltak elegendőek a lakások bérletével kapcsolódó veszteségek pótlása mellett az ingatlanok megfelelő műszaki színvonalon tartására. Kiemelt problémaként jelentkezik, hogy tervszerű karbantartás az ingatlanállomány egészére vonatkozóan az elmúlt évtizedben nem történt. Az ingatlanvagyon hasznosítási bevételhez képest csekély az állagmegóvásra költött összeg.

Az ÚV Zrt. a megalakulása óta eltelt időszakban az Önkormányzat rendelkező levelei alapján az egyéb vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével kötötte meg a nem lakás céljára szolgáló helyiségekre vonatkozó bérleti szerződéseket. A vonatkozó helyi rendelet módosításával, és a közszolgáltatási szerződés megkötésével a bérbeadó ÚV Zrt. kompetenciája jelentősen megnőtt, és a nem lakás céljára szolgáló ingatlanokat a rendeletben megszabott minimum árszint fölött szabad piaci alku keretében adhatja bérbe.

A 2015. év elején az önkormányzati és ÚV Zrt. tulajdonú nem lakás célú állomány 1 502 darab. Az üres helyiségek nyilvántartásában megkülönböztethető a kiadható piacképes ingatlanok és piacképtelenek kategóriája. Az utóbbiba tartoznak a korábban műszaki állapotuk miatt a

lakásalapról törölt egyes bérlemények, valamint udvari raktárak és pincék. Ezek száma 54 darab. A költségek csökkentése érdekében felszámolásuk (eladás, bontás) folyamatosan zajlik, illetve néhány felújításra került. A bére adható, üres, piacképes ingatlanok száma 69 darab, az összes

állomány 4,6 %-a. Ezek jó része a bérlőváltásból adódó rotáció természetes következménye. A

korábban létezett és a vonatkozó rendeletben külön megfogalmazott „nehezen hasznosítható” kategóriát szinte teljesen sikerült felszámolni.

Az előzőekben részletezettek alapján az Önkormányzat és az ÚV Zrt. által a következő ciklusra meghatározott lakásgazdálkodási irányelvek és feladatok a következők:

- A szociális alapon nehezen kiadható lakások piaci hasznosítása,
- A piaci alapon bére adott lakások számának növelése a magas kereslet miatt,
- Azon nem rentábilis állomány meghatározása, amely elidegenítésével költségcsökkentés érhető el,
- A nehezen hasznosítható állomány teljes felszámolása,
- Továbbra is törekedni kell az önkormányzati ingatlanállomány területi és épületen belüli koncentrációjának növelésére az ingatlan értékesítésekkel és vásárlásokkal kapcsolatos döntések meghozatalakor.

II.1.2 Adópolitikai célkitűzések

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) által behatárolt mozgástérben a Képviselő-testület továbbra is arra jogosult, hogy a helyi sajátosságoknak, az adózók teherviselő-képességének és az Újpesten élők közösségi szükségleteinek együttes figyelembevételével, a törvényi kereteken belül alakítsa az adók mértékét, és meghatározott esetekben adókedvezményeket, adómentességeket állapítson meg.

Önkormányzatunk továbbra is kiemelt kedvezményt nyújt a magánszemélyek részére azzal, hogy:

- a magánszemély tulajdonában álló lakás mentes az építményadó alól,
- rendkívül kedvező - a törvény adómaximum 27,5 %- illetve 13,8 %-ának megfelelő mértékű – adómértéket határozott meg a magánszemélyek tulajdonában lévő gépjárműtárolók illetve teremgarázsok után,
- a telekadó tekintetében – a Htv.-ben megállapított mentességeken túlmenően - 2 évig mentességet élvez a magánszemély tulajdonában lévő lakóház építésére alkalmas telektulajdon,
- teljes adómentességet élvez a magánszemély tulajdonában lévő lakóingatlanhoz tartozó teleknek az a része, amely a Htv.-ben meghatározott adómentes mértéket meghaladja.

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló helyi rendelet értelmében gyakorlatilag a kerületi lakástulajdonosok és bérlők döntő többsége adómentességet élvez azzal, hogy az önkormányzat döntése értelmében mentes az adó alól a magánszemély tulajdonában vagy lakásbérleti jogában lévő lakás, ha a lakás tulajdonosa az Önkormányzat illetékességi területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik és a lakásba nincs bejelentve:

- vállalkozás székhelye, telephelye,
- nem adják albérletbe,

- és lakás egyéb módon történő hasznosításával összefüggésben a tulajdonosnak nem keletkezik adóköteles jövedelme.

2011. évtől az adott évben hatályos helyi adó mértékek megállapítása során a Képviselő-testület - elismerve és segítve a kis- és középvállalkozások erőfeszítéseit a munkahelyek megtartása érdekében - az 500 m²-nél nem nagyobb helyiségek után fizetendő építményadó, a telekadó és a magánszemélyek kommunális adójának mértékét a Htv. által megszabott adómaximumhoz viszonyítva jelentősen alacsonyabb mértékben határozta meg.

Az adóteher az 500 m²-nél nagyobb építmények vonatkozásában magasabb mértékű, figyelemmel arra, hogy az döntően a nagyobb adóerővel bíró adózók tulajdonára vonatkozik.

A magánszemélyek gépjárműtárolóira vonatkozó rendkívül kedvező adómérték meghatározásakor kiemelt várospolitikai célkitűzés, hogy a gépjárművek tárolása minél inkább a saját gépkocsi-tárolókban kerüljön megoldásra, szemben a közterületi megoldással.

Az Önkormányzat illetékességi területén 2011 - 2015 években alkalmazott adómértékeket a következő táblázat mutatja be:

év	Építményadó		alkalmazott adómérték és az adómaximum aránya	Telekadó		alkalmazott adómérték és az adómaximum aránya	Magánszemély kommunális adója		alkalmazott adómérték és az adómaximum aránya
	Htv. szerinti adómaximum	alkalmazott adómérték		Htv. szerinti adómaximum	alkalmazott adómérték		Htv. szerinti adómaximum	alkalmazott adómérték	
2011	1660.8	1660	98.7	287.4	281	97.8	17 245.7	16 900	98.0
		1266	80.1						
		436	27.6						
		220	13.9						
2012	1668.3	1636	98.7	301.5	294	97.5	26 628.6	17 728	69.2
		1328	80.1						
		466	27.6						
		230	13.9						
2013	1722.9	1700	98.7	313.2	306	97.7	26 628.0	16 420	69.2
		1380	80.1						
		474	27.6						
		239	13.9						
2014	1821.2	1796	98.6	331.1	323	97.6	28 146.6	19 470	69.2
		1468	80.1						
		601	27.6						
		262	13.8						
2015	1862.1	1827	98.6	336.7	336	99.8	28 624.3	24 000	83.8
		1483	80.1		326	97.4			
		610	27.6		320	95.0			
		266	13.8						

Az egyes adótörvények és azokkal összefüggő más törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXIV. törvény alapján a Htv. 2015. január 1.-től kiegészült az 1/A. szakasszal, amely az önkormányzatok adóztatási mozgásterét tovább bővítve a helyi adók mellett ún. települési adók bevezethetőségét is megteremtette. A települési adó lehet bármilyen adó, ha annak működtetését törvény nem tiltja, további rendelet-alkotási korlát, hogy a települési adónak (adóknak) nem lehet alanya szervezet vagy vállalkozói minőségére tekintettel vállalkozó, csak magánszemély.

A következő időszak eredményes, hatékony és az eddigi, a lakosság számára kedvező adópolitika hagyományát továbbvivő, felelős adózási célkitűzések meghatározásához a következő táblázat adatainak vizsgálatával és elemzésével juthatunk el:

Az adóztatott adóalanyok és adótárgyak számának alakulása							
		Építményadó	Telekadó	Építmény és telek összesen	Változás az előző évhez képest	Magánszemélyek kommunális adója	változás az előző évhez képest
2010.01.01	Adóalanyok száma	3052	98	3150		3156	
	Adótárgyak száma	4763	267	5030		3168	
	adóztatott m2	1 324 233	1 894 403	3 218 636			
2011.01.01	Adóalanyok száma	3141	107	3248	98	3095	-61
	Adótárgyak száma	5206	281	5487	457	3108	-60
	adóztatott m2	1 390 214	1 858 344	3 248 559	29 923		
2012.01.01	Adóalanyok száma	3374	141	3515	267	3024	-71
	Adótárgyak száma	6936	326	7262	1775	3036	-72
	adóztatott m2	1 487 200	2 086 609	3 573 809	325 250		
2013.01.01	Adóalanyok száma	4075	181	4256	741	2853	-171
	Adótárgyak száma	7886	381	8267	1005	2865	-171
	adóztatott m2	1 545 096	2 845 646	4 390 742	816 933		
2014.01.01	Adóalanyok száma	4633	206	4839	583	2735	-118
	Adótárgyak száma	8535	404	8939	672	2748	-117
	adóztatott m2	1 544 767	2 863 643	4 408 411	17 669		
2014.10.29	Adóalanyok száma	4867	203	5070	814	2628	-225
	Adótárgyak száma	8755	403	9158	891	2641	-224
	adóztatott m2	1 549 459	2 864 310	4 413 768	23 026		
2015.01.01	Adóalanyok száma	5025	208	5233	394	2618	-117
	Adótárgyak száma	8907	412	9319	380	2630	-118
	adóztatott m2	1 572 889	2 886 789	4 459 678	51 268		
Változás az adóalanyok számában összesen					2897	kommunális adóalany	-763
Változás az adótárgyak számában összesen					5180	adótárgy	-762
Változás az adóztatott területben összesen					1 264 069		

Az építmény és telekadó adóalanyok és adótárgyak elmúlt időszakban bekövetkezett dinamikus növekedése egyértelműen a Budapest Főváros Kormányhivatal Földhivatalától egyedi megállapodás útján 2011 évben beszerzett földkönyvi adatszolgáltatásból lefolytatott ellenőrzések eredményességére vezethető vissza, ugyanakkor megállapítható, hogy ezzel

egyidejűleg a magánszemélyek kommunális adója adónemben az adóalanyok és adótárgyak száma tendenciózus csökkenést mutat.

Bár az adóalanyok felderítése ebben az adónemben is folyamatos, tény, hogy az adófajta sajátossága miatt - miszerint az adótárgyakat szinte 100 % a vállalkozások székhelyeként, telephelyeként vagy fióktelepeként megjelölt lakások alkotják – sokan ezeket más, környező településre vagy ún: székhelyszolgáltatókhoz viszik, ebből az okból az adóalanyok száma folyamatosan csökken.

A következő táblázat a kerületi önkormányzati adóhatóság által kezelt helyi adók és a gépjárműadó hátralékok alakulását mutatja be:

2011 év (dec. 31.)			
	hátralék (folyamatosan működő) Ft	hátralék (va, fa, csőd, megszűnt) Ft	összesen
építményadó	335 418 080	224 672 462	560 090 542
telekadó	42 887 590	5 797 439	48 685 029
kommunális adó	16 264 509		16 264 509
gépjárműadó	131 304 259	83 906 892	215 211 151
összesen	525 874 438	314 376 793	840 251 231
2012 év (okt. 31.)			
	hátralék (folyamatosan működő) Ft	hátralék (va, fa, csőd, megszűnt) Ft	összesen
építményadó	564 575 389	294 323 908	858 899 297
telekadó	297 858 355	10 705 300	308 563 655
kommunális adó	19 996 715		19 996 715
gépjárműadó	168 089 445	98 700 769	266 790 214
összesen	1 050 519 904	403 729 977	1 454 249 881
2013 év (okt.31.)			
	hátralék (folyamatosan működő) Ft	hátralék (va, fa, csőd, megszűnt) Ft	összesen
építményadó	579 057 145	305 407 037	884 464 182
telekadó	355 313 581	16 945 706	372 259 287
kommunális adó	18 832 093	-	18 832 093
gépjárműadó	139 979 261	100 059 642	240 038 903
összesen	1 093 182 080	422 412 385	1 515 594 465
2014 év (okt.31.)			
	hátralék (folyamatosan működő) Ft	hátralék (va, fa, csőd, megszűnt) Ft	összesen
építményadó	528 057 380	361 103 185	889 160 565
telekadó	404 323 717	29 822 007	434 145 724
kommunális adó	19 577 992	-	19 577 992
gépjárműadó	117 071 923	99 425 403	216 497 326
összesen	1 069 031 012	490 350 595	1 559 381 607

Az építmény és telekadó hátralékok növekedése – csak úgy, mint az adóalanyok és adótárgyak számának alakulását bemutató adatok esetében - szintén egyértelműen a 2011 évtől beindított fokozott ellenőrzés eredménye, tekintettel arra a tényre, hogy a lefolytatott ellenőrzések során az adóhatóság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényben előírt elévülési időn belül, 5 évre visszamenőleg tette meg megállapításait, s írta elő az esetlegesen felderített adóhiányt és annak vonzatait, szankcióit.

A „Hajrá Újpest” 2011–2014. Városfejlesztési Program egyik adópolitikai célkitűzése volt, hogy az adóhatósági feladatok végrehajtása során a takarékos és költségkímélő módszerek keresésével – figyelemmel az egyre magasabb internet ellátottságra - meg kell vizsgálni az elektronikus ügyintézés lehetőségeit.

E cél elérésének első elemeként olyan rendeletet alkotott Újpest Képviselő-testülete, amely két területen hozott fejlődést, a kerületi adóhatóság ügyintézésében:

megteremtette a helyi önkormányzati adóhatóság által kezelt adók (építményadó, telekadó, magánszemélyek kommunális adója, idegenforgalmi adó, gépjárműadó, talajterhelési díj) bevallásának és a méltányossági és egyéb (hatósági bizonyítvány, túlfizetés visszautalás)

kérelmek benyújtásának elektronikus ügyintézését, amely során a formanyomtatványok letölthetők, számszakilag ellenőrzöttek kitölthetők és ügyfélkapu használatával elektronikusan az adóhatóság részére megküldhetők. Az eljárás adminisztráció,- és költségcsökkentő hatással is jár, továbbá előnye, hogy a bevallások számszakilag hibás kitöltése minimalizálható, valamint

- kialakításra került az adóhatóságnál történő személyes eljárás során a bankkártyás adófizetés lehetősége.

Mindezek figyelembevételével az adópolitikánkat alakító elvek és célok a következők:

- A helyi adók esetében a Képviselő-testület az adóztatást úgy kívánja működtetni, hogy stabilitást, állandóságot teremtsen, valamint az Önkormányzat biztos, jól tervezhető bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően. Mindezt rendkívül körültekintő szociális és gazdasági érzékenységgel kell megvalósítani.
- Meg kell vizsgálni az elektronikus ügyintézés bővítésének, fejlesztésének lehetőségeit (e-határozat, adófolyószámla egyenleg lekérdezési lehetőség Weben keresztül stb).
- Az adóbehajtási tevékenység további szorgalmazásával a társhatóságok (NAV) közötti együttműködés jogszabályok adta lehetőségeinek kihasználásával a lehető legkisebb mértékre kell szorítani a hátralékállományt.
- Szisztematikus ellenőrzésekkel törekedni kell az általános és egyenlő közteherviselés megvalósulására, az adóelkerülés akadályozására, ezáltal az adózói morál erősítésére különös tekintettel a magánszemélyek kommunális adója adónemre.
- A korábbi gyakorlatnak megfelelően évente felül kell vizsgálni a helyiadó-rendeletben foglalt mértékeket, kedvezményeket, mentességeket, fel kell tárni az adózásban rejlő tartalékokat. A más önkormányzatoknál működő adózási rendszereket időközönként meg kell vizsgálni, és azok pozitív elemeit bevezethetjük kerületünk adózási rendszerében.

III.

ÚJPEST HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

III.1. Humán közszolgáltatások

Bölcsődék

Önkormányzatunk bölcsődéi olyan szolgáltató intézmények, amelyek az alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújtanak a gyermekeknek: nevelést, gondozást, felügyeletet, étkeztetést. Az ellátás biztosításával segítik a szülők munkavégzését, munkaerő piaci visszatérését, képzésen történő részvételét. A 3 éven aluli, családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását végzik. Az alapellátás részeként a fogyatékkal élő, sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogadják. Nevelésüket, gondozásukat is végzik integrált formában valamennyi bölcsődei részlegben, de elsősorban a Lakkozó, a Leiningen és a Homoktövis bölcsődei részlegekben. Kerületünkben jelenleg 9 önkormányzati fenntartású bölcsőde működik, 2014 szeptemberétől 818 férőhellyel. A 3 éven aluli újpesti gyermekek több mint 30 %-át tudják fogadni, ez közelíti a lakossági igényeket, és megfelel az európai unió elvárásainak is.

A működő bölcsődék szakmai munkáját összefogja, egységes rendszerbe foglalja az Intézmény Szakmai Programja.

Az elmúlt években a bölcsődékben dolgozók törekedtek a nevelői állandóság megvalósítására, és a gyermeki élet alapfeltételeként a játékok sokféleségét nyújtották a bölcsődés gyermekek számára és a kisgyermek élelmézése, korszerű táplálása érdekében a bölcsődei részlegekben működő főzőkonyhák munkatársai dietetikussal kapcsolatot tartanak, akitől technológiai segítséget, útmutatást kapnak.

A bölcsődékben - a későbbiekben - családi nevelést támogató szolgáltatásokat is terveznek indítani, elsősorban:

- időszakos gyermekfelügyeletet a szabad férőhelyeken (a Homoktövis bölcsődében, de esetenként valamennyi bölcsődei részlegben),
- játszó csoportot (alternatív napközbeni ellátás körébe tartozó, játéktevékenységhez kötődő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás bölcsődés korú gyermekek számára) a Bölcsődék központjában, és a Homoktövis bölcsődében.

Önkormányzatunk célja, hogy a bölcsődéink kisgyermeknevelő központokként működjenek, ahol a gyermekek gondos ellátása mellett jelentős segítséget adhatunk a gyermeküket otthon nevelő családoknak is.

Óvodai ellátás

Az önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények 2013. január 1-jei állami fenntartásba

vétele az óvodai feladatot ellátó intézményeket alapvetően nem érintette, ennek ellenére sok intézményben következett be emiatt változás. Azok a többcélú intézmények, amelyek az óvodai

feladat mellett más köznevelési feladatot is elláttak, 2013. január 1-jétől már csak az óvodai

feladataikat látják el.

2015. szeptember 1-jétől kezdődően valamennyi 3. életévét betöltött gyermeknek óvodai

nevelésben kell részt vennie. A megnövekedett férőhelyi igény és az épület korszerűsítésének szükségessége hívta életre a Börfestő Óvoda fejlesztését. A pályázati támogatással megvalósított fejlesztés során a Káposztásmegyer I. és II. határán fekvő, addig maximális kihasználtsággal működő óvoda összesen tíz csoportszobával bővült 2014 szeptemberében. Ezzel a fejlesztéssel a

kerület óvodai férőhely-kapacitása 215-tel nőtt. Az óvodai kapacitások jelenleg ki tudják

elégíteni az igényeket. 2014 évben az összes óvodai férőhely kerületünkben 3615 fő volt, a gyermeklétszám pedig 3108, és valamennyi óvodában maradt szabad férőhely.

Közoktatás

2013. január 1-jétől állami fenntartásba kerültek a közoktatási intézmények, az addig

önkormányzatok által fenntartott általános iskolák és középiskolák. Fenntartójuk (és részben működtetőjük) a területileg illetékes Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Az általános iskolai tanulók száma Újpesten a KSH adatai alapján folyamatos csökkenést

mutatott 2009-ig, majd enyhén emelkedő tendencia volt jellemző. A más településről, kerületből

bejárók aránya viszonylag alacsony, csökkenő arányt mutat az elmúlt években (2012-ben 6,5%).

A középiskolai tanulók száma hullámzó tendenciát mutatott az elmúlt évtizedben. Középiskolák esetében számottevő, hogy más településekről járnak be a tanulók és számuk a budapesti átlaghoz hasonlóan kissé emelkedő tendenciájú. Újpest peremkerület, ezért a környező agglomerációs településekről bejárók száma is számottevő (35%), és magasabb, mint a szomszédos XV. kerületben.

Egészségügy

Újpest lakosságának alapellátását az önkormányzat biztosítja.

Egészségügyi intézmények:

- Károlyi Sándor Kórház
- Városi Kórház
- International Ambulance Service Kft. (gyermekügyeleti ellátás)
- a felnőtt és gyermek háziorvosi rendelők
- a felnőtt és gyermek járóbeteg szakellátás (Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft.)

- gyógyszerterek.

Újpesten a házi orvosi ellátás 2012-ben (1489 lakos/orvos) valamivel elmaradt az országos átlagtól (1544), de a budapesti átlagot (1350) meghaladja.

Újpest Egészségterve alapján az előttünk álló ciklusban az alábbi középtávú célokat kell megvalósítani:

- a betegségek hatékony megelőzése, a kockázatok csökkentése, az egészséges életmód előtérbe kerülése;
  - a társadalmi integráció elősegítése, a közösség, a helyi társadalom, a támaszrendszerek erősítése;
  - a hátrányos helyzetű csoportok segítése, az egyenlőtlenségek csökkentése;
  - az egészségügyi és szociális ellátások integrált fejlesztése, a minőség, hatékonyság és hozzáférhetőség javítása;
  - a célok megvalósításához illeszkedő szervezetfejlesztés és hálózatok működtetése;
  - a korszerű igényeknek megfelelő szakemberbázis fejlesztése, az együttműködés erősítése;
  - interdiszciplináris készségek kialakítása;
-
- az oktatási-nevelési intézmények egészséget támogató működése;
-
- az egészségterv megvalósításának monitorozása, értékelése, az elért eredmények, tapasztalatok széleskörű kommunikációja.

Szociális közszolgáltatások

A kerületben 2009-től lassú mérséklődést mutat a népesség természetes fogyása; a kerületből

való ki- és bevándorlás aránya kiegyenlítődt. A meghatározó jellemzők legfontosabbika az

előregedés, amely általában az egészségállapot romlásával, az aktivitás csökkenésével, a kiszolgáltatottság növekedésével jár együtt. A kerületre jellemző előregedés általános következményei mellett főleg az idős nők szociális ellátására kell a közeljövőben nagyobb gondot fordítani. A kerület szociális tevékenységének a következő időszakban ezen tendenciák csillapítása a feladata oly módon, hogy bővíteni szükséges az idős korúak számára fenntartott intézmények befogadó képességét és működési hatékonyságát.

A szociális ellátás alapvetően két fő tevékenységbe sorolható: a családsegítés és a gyermekjóléti feladatokat öleli fel. Személyes gondoskodás: gondozási központ két telephellyel és átmeneti

(bentlakásos) ellátással, idősek napközbeni ellátása három helyen (idősek klubja és szociális étkeztetés), valamint a házi szociális gondozás és a jelzőrendszeres szociális ellátás.

Elmondható, hogy a szükséglethez képest Újpest egészségügyi kapacitása elegendő a biztonságos ellátás nyújtásához, így számszerű bővítése továbbra sem indokolt.

Családsegítő szolgálat

A Családsegítő Szolgálat célcsoportját az ún. rendszeres szociális segélyben részesülők, illetve a munkaügyi kirendeltség által munkavállalásra felkészítés céljából a szolgálathoz irányítottak alkotják. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A Családsegítő Szolgálat Újpest Önkormányzata Szociális Intézményén belül működik, és szervezete két csoportra oszlik, a Családgondozói Csoportra és az Adósságkezelő Csoportra; ezen túlmenően, heti rendszerességgel, vállalkozási szerződés keretében egy-egy szakember jogi-, illetve pszichológiai tanácsadást nyújt.

Az ügyfelek részesülhetnek a hetente két alkalommal szervezett álláskereső klub nyújtotta szolgáltatásokban is, ahol álláslehetőségeket ismerhetnek meg az internet, az álláslista és a rendelkezésre álló újságok segítségével, személyre szabott tanácsokat kaphatnak, önéletrajzot, kísérőlevelet írhatnak és küldhetnek, valamint átképzésekről, szakképzésekről informálódhatnak.

Gyermekjóléti szolgálat

A Gyermekjóléti Központ – a Családsegítő Szolgálathoz hasonlóan - ugyancsak Újpest Önkormányzata Szociális Intézményén belül látja el a jogszabályban előírt feladatait. A Gyermekjóléti Központ a Gyermekvédelmi törvény értelmében szolgáltatási, szervezési és gondozási feladatot lát el. Ezen belül a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Központ egyik fontos feladata a prevenciós jellegű szabadidős programok szervezése. A nyári táborok – a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan – az elmúlt két évben is az Önkormányzat jelentős összegű pályázati támogatásának köszönhetően valósulhattak meg.

Szociális Intézményünk a Gyermekjóléti Központ bázisintézményén kívül egy telephelyet működtet a Rózsa u. 8. szám alatt. A Rózsa utcában az utcai szociális munkások hetente négy alkalommal tartanak „Utca Klub” foglalkozásokat, a konduktor egy alkalommal baba-mama klubot és fejlesztő foglalkozásokat tart.

A Központ a látókörébe került gyermekek számára évről évre rendszeresen szervez szabadidős programokat. Szerveztek kirándulást, több alkalommal vehettek részt a gyermekek felajánlás útján mozi látogatásokon, valamint a szezonális ünnepeket is megtartják a gyerekek számára. Az elmúlt évek folyamán rendszeresen pályáznak táboroztatás támogatására Önkormányzatunknál. Ezen táboroztatások alkalmával éves szinten két-két táborban biztosítottak nyaralási lehetőséget halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű gyermek számára.

Idősellátás

A korábbi két gondozási központ összevonását követően az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ 15 telephellyel működik. A szakmai feladatok ellátásához 3 idősek klubja kapcsolódik. A Központ összesen három telephelyen többféle ellátást biztosít. Az ellátások legfőbb céljai:

- békés, kiegyensúlyozott idősor biztosítása,
- az idős emberek életminőségének javítása,
- az idősek személyre szabott gondozása,
- a tevékeny, aktív élet biztosítása,
- önrendelkezésük tiszteletben tartása,
- az idősek jogtudatos magatartásának erősítése, véleményük kikérése és figyelembe vétele,
- az egyéni szükségletekhez igazodó komplex gondozás biztosítása, szakmaközi, intézményközi együttműködés,
- a mentálhigiéné, mint intézményi szemlélet érvényesülése a gondozás minden területén,
- családi, közösségi és társadalmi kapcsolatok fenntartása, ápolása, az otthon nyitottsága,
- társadalmi integráció, a város életében való részvétel, közösségi programokon, rendezvényeken való megjelenés,
- a város intézményeivel való kapcsolattartás, együttműködés és nyitottság az elfogadottság érdekében,
- szakemberek folyamatos képzése, terepgyakorlatok szervezése, korszerű gondozási módszerek alkalmazása, szakmai képzések, tanfolyamok.

Hajléktalan ellátás

A Twist Olivér Alapítvány a IV. kerületi Fóti út 4. alatt található székhelyén végzi hajléktalanokat segítő tevékenységét, ahol átmeneti szállással, nappali melegedővel és utcai szolgálattal segíti az elsősorban Újpesten és környékén élő rászorulókat. Az alapítvány intézményei önkormányzati feladatot látnak el, rendelkeznek érvényes működési engedéllyel. A fenntartási költségeket a normatív állami hozzájárulás mellett Önkormányzatunk kiegészítő támogatása biztosítja.

Az átmeneti szálló alapvető célja, feladata:

- Hajléktalan emberek támogatása a szociális munka eszközeivel, közös célok kitűzésével.
- A társadalomba való beilleszkedés, visszailleszkedés elősegítése, melynek területei főként a foglalkoztatási rehabilitáció, az előtakarékoság és a kapcsolati rendszer felépítése vagy helyreállítása, addikciókkal kapcsolatos problémákban való segítségnyújtás.

A nappali melegedő elsődleges célja, hogy lehetőséget biztosítson napközbeni tartózkodásra, étkezésre és pihenésre, valamint alapszintű higiénés szolgáltatásokat nyújtson hajléktalan személyek számára.

Az utcai szociális munka elsődleges feladata az intézményes ellátásból kimaradó, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, családok, csoportok és közösségek részére közvetíteni a legmegfelelőbb segítséget, a szükséges szolgáltatások elérését szociális, egészségügyi, pszichés és egyéb problémák megoldásához. Másik fontos feladata, hogy azoknál, akik képesek, vagy vélhetően képessé tehetők az utcai életmód feladására, a szociális munka eszközzel és a szolgálat kapcsolati rendszerének felhasználásával, illetve egyéb lehetőségek felkutatásával megteremtse a továbblépés lehetőségét.

A szociális ellátások fejlesztési irányai

A központi költségvetés szociális kiadásainak csökkenésével Önkormányzatunknak arra kell törekednie, hogy a rendelkezésére álló saját forrásait egyre hatékonyabban tudja felhasználni, valamint egyre inkább képessé tegye a lakosságot arra, hogy a problémái megoldásában tevékenyen részt vegyen. Ezeket a célokat részben strukturális eszközökkel, részben pedig ún. soft típusú beavatkozásokkal (képzés, információnyújtás, közösségépítés, személyes kompetenciák fejlesztése) lehet elérni. Az Önkormányzat a 2015-2019-es időszakban arra

törekszik, hogy bővítse a munkavállalás lehetőségeit, hogy a családok megélhetésének legfőbb forrása a munkából származó jövedelem és ne az állami-önkormányzati segély legyen. Strukturális téren az ellátórendszer szervezetei közötti kapcsolatok bővítését kívánjuk elérni.

Az ellátott lakosság készségeinek és érdekérvényesítő képességének fejlesztése körében segíteni kell az érintetteket életvezetési, konfliktuskezelési, valamint munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő tanácsokkal, erősíteni kell a jogismeretüket és jogtudatukat. Önkormányzatunk a „Találkozunk többször!” jelmondat jegyében évek óta jelentős energiákat fektet a közösségépítésbe, felismerve azt, hogy nem csak a hivatalos szervek képesek segíteni, hanem egy közösség igazi erejét a tagjai közötti kapcsolat minősége, az egymásra való odafigyelés tudja igazán megszilárdítani. A technikai lehetőségek szélesítésével (internet), valamint tájékoztató kiadványokkal és személyes kapcsolatok révén igyekszünk a segítségre szorulóknak számára felkutatni a boldogulás lehetőségeit, és alkalmassá tenni az érintetteket a kitűzött célok elérésére. A gyermeket nevelő szülők esetében rendkívül fontos a szülői felelősségtudat, valamint a szülői szereppel együtt járó készségek erősítése.

A fejlesztések és a folyamatosan változó jogszabályi környezet mellett, az Önkormányzat igyekszik megőrizni a szociális ellátásban eddig elért eredményeit, fenntartani a jó gyakorlatokat, így különösen a Főváros-szerte elismert kiváló bölcsődei szolgáltatásait, a „fecskeház” programot és az időskorúak gondozóházát. A szolgáltatások minőségi javítása érdekében a saját források mellett figyelemmel kísérjük a hazai és Európai Unió pályázati lehetőségeit is.

Összefoglalóan megállapítható, hogy kerületünk intézményi lefedettsége, kapacitása megfelelő. A humán infrastruktúra fejlesztési szükségletét meghatározza, hogy – az országos és fővárosi trendeknek megfelelően - a ma még túlnyomóan munkaképes korosztály nyugdíjba megy és a kerület lakossága elöregszik. Ezt a tendenciát figyelemmel kell kísérni, és a szükséges kapacitásbővítést időben meg kell valósítani. Folytatva az elmúlt évek tevékenységét, az önkormányzat súlyt kíván fektetni az egészségügy területén végrehajtható fejlesztésekre.

III.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Újpest hatályos Esélyegyenlőségi terve a 2014. január 1. - 2019. január 1. időszakra készült. A

helyzetfelmérés nem mutatott ki egyenlőtlenségeket. A tervben megfogalmazott legfőbb célok:

- Munkakörülmények javítása.
- A képzési programokhoz való egyenlő hozzáférés elősegítése.
- A nyugdíjas korba való átmenet megkönnyítése.
- A családos munkavállalók számára biztosított kedvezmények kiterjesztése.
- Konkrét programok, intézkedések az egyes célcsoportok érdekében.

A Hivatal a munkahelyi esélyegyenlőség elősegítése érdekében esélyegyenlőségi referenst nevezett ki.

Újpest Önkormányzata az áldozattá válás megelőzése, az áldozatvédelem, a bűnmegelőzés és közbiztonság területén több éves tapasztalattal rendelkezik. Az Újpest Bűnmegelőzési Polgárőr Egyesülettel konzorciumban uniós támogatást nyert az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának "Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés" tárgyú "Áldozatsegítő hálózat fejlesztése Újpesten" című pályázattal, melynek célja az Újpesten élő, tanuló gyermekek és felnőttek áldozattá válásának megelőzése, továbbá a már bűncselekmény áldozatává vált személyek sérelmeinek kezelését célzó ellátórendszer hatékonyabbá tétele.

III.3. Szociális támogatási rendszer

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jei hatállyal jelentősen módosult. A módosítással az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzati segélyezéssel kapcsolatos feladatok elválasztásra kerültek. A törvény csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthet. A törvény annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultsági feltételeket az önkormányzat rendeletben határozza meg.

Összhangban a Nemzeti Szociálpolitikai Konceptióban megfogalmazott elvekkel különösen az öngondoskodás alapelveivel, az Önkormányzat célja az, hogy a segílyt a lakosság terheinek enyhítéséhez, támogatásként nyújtsa, nem azért, hogy teljesen átvállalja az ügyfelek fizetési kötelezettségeit, és egészében kifizesse az ügyfelek helyett azok tartozásait. Ezt leginkább azzal tudjuk elérni, hogy azon ellátástípusok esetében ahol lehetőség van rá, minden egyedi élethelyzetet mérlegelve időarányosan nyújtjuk a támogatást, valamint arra ösztönözzük a kérelmezőket, hogy az előre látható helyzetek, kiadások esetén időben kérjenek segítséget.

Önkormányzatunk 2015 márciusától a következő támogatási formákat nyújtja:

- gondozási támogatás,
- lakhatási támogatás,
- hátralekkelési támogatás,
- rendkívüli települési támogatás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- lakbértámogatás,
- gyógyszerutalvány,
- gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás,
- babaköszöntő,
- köztemetés,
- fogyatékos személyek díjhátralék-kiegyenlítő támogatása.

Célunk, hogy finanszírozási lehetőségeinket kihasználva minél teljesebb szociális védőhálót biztosítsunk a kerület rászoruló lakosainak. A szociális segélyezésnek és támogatások nyújtásának továbbra is célja, hogy a kerületben élő rászorult embereknek nyújtson segítséget. A támogatottak elsősorban a kevés jövedelemből élő időskorúak, nagycsaládosok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, illetve a munkanélküli emberek.

III.4. Foglalkoztatáspolitikai

Újpest állandó lakosságának túlnyomó többségét a munkavállalási korú népesség, azaz a 15-59

éves korosztály adja. 2000 és 2011 között arányuk mindvégig 65% feletti volt. 2011-ben a

kerület össznépességének 65,2%-át jelentették. A 2011-es népszámláláskor Újpest

foglalkoztatottjainak összlétszáma 47.038 fő volt. A vizsgált 2001-2011-es időszakban a

foglalkoztatottak aránya országos és fővárosi szinten csökkent a két népszámlálás közötti időszakban, Újpesten ezzel ellentétben emelkedett. 2014. decemberében 2065 fő regisztrált

munkanélkülit tartottak számon Újpesten, amely a munkaképes korú lakosság közel 3%-át

jelentette – ez az arány körülbelül egyezik az egész fővároséval, jóval alacsonyabb az országos átlagnál; míg a környező kerületek közül csak a III. kerületben alacsonyabb. Jelenleg a munkanélküliségi ráta Újpesten 10,5.

A munkaképes lakosság 2011-es megoszlását az alábbi táblázat mutatja be:

Összes foglalkoztatott	47038
A foglalkoztatott férfiak száma, 14 éves kortól	23176
A foglalkoztatott nők száma, 14 éves kortól	23862
Munkanélküliek száma	5514
A munkanélküli férfiak száma	2858
A munkanélküli nők száma	2656
Az inaktív keresők száma	23813
Az inaktív kereső férfiakból a nyugdíjasok és járadékosok száma	7620
Az inaktív kereső nőkből a nyugdíjasok és járadékosok száma	13342
Az eltartott férfiak száma	11074
Az eltartott nők száma	10845
A vezető, értelmiségi foglalkozású foglalkoztatottak száma	12147
Az egyéb szellemi foglalkozású foglalkoztatottak száma	15291
A kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozású foglalkoztatottak száma	8400
A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozású foglalkoztatottak száma	160
Az ipari, építőipari foglalkozású foglalkoztatottak száma	7207
Az egyéb foglalkozású foglalkoztatottak száma	3833

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek)

belül Újpesten 30,8%. A Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 5%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a legutóbbi népszámlálás idején Újpesten 24,1% volt (míg Budapesten és országosan ez az arány néhány százalékkal magasabb volt) jelenleg pedig már 30,3%. Az álláskeresőik közül kiemelkedően magas a szakközépiskolai, technikumi vagy gimnáziumi érettségivel rendelkezők száma. A diplomás munkanélküliek száma a válság hatására megkétszereződött.

Az egyes települési önkormányzatok a foglalkoztatási helyzet javítása terén korlátozott eszközrendszerrel rendelkeznek. Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata az elmúlt

esztendőkből részben nagyberuházásokkal (Szakrendelő felújítása, új uszoda építése), valamint a helyi kis és középvállalkozások támogatásával, részben pedig közvetlen módon, közfoglalkoztatás útján igyekezett munkahelyeket teremteni az elsődleges és másodlagos munkaerőpiacon. A foglalkoztatás sajátos vetületét képezi továbbá a szociális foglalkoztató fenntartása.

Az önkormányzati foglalkoztatás-politika elsődleges feladatának tekinti elősegíteni a munkaerőpiacra belépő kínálat nagyságának és szakmai/képzettségi struktúrájának olyan kialakítását, amely megfelel a kereslet igényeinek, a munkaerő-kínálatnak a kereslethez való

minél tökéletesebb folyamatos igazodását, illetve a társadalmi gondoskodás és szolidaritás elve alapján azok megélhetésének biztosítását, akik önhibájukon kívül kerültek ki a munkaerőpiacról.

Stratégiai szintű célkitűzés Újpest foglalkoztatási szintjének emelése az elsődleges munkaerő piacon, illetve a kerületben élő munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek

munkaképességének megőrzése, illetve az elsődleges munkaerő-piacra történő be-, illetve visszajutásához szükséges helyzetbe hozása és foglalkoztatásuk elősegítése.

Újpest Önkormányzata foglalkoztatás-politikájában az alábbi eszközöket kívánja igénybe venni:

- A kínálat szakmai-képzettségi struktúrájának a kereslethez igazításának segítése,
- A térbeli mobilitás lehetőségének, feltételeinek javítása,
- Az információ-ellátottság javítása,
- Matching (munkapiac szereplőinek találkozása),
- A munkavállalási készség javítása, az érdekeltség erősítése.

A versenyképesség növelése érdekében:

- A vállalkozások versenyképességének, fejlődésének támogatása,
- Munkahely teremtő beruházások támogatása megfelelő környezet megteremtésével,
- Innováció, műszaki fejlesztés támogatása,
- Az infrastrukturális feltételek javítása,
- Fellépés a feketepiaccal szemben.

A munkahelyek megtartása érdekében:

- A munkahelyteremtés elősegítése, ösztönzése, támogatása,
- A gazdaságfejlesztési programok, területfejlesztési lehetőségek kihasználása (EU-s pályázatok kihasználása),
- Az önkormányzat foglalkoztatási szerepe, közcélú munka program.

III.5. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás elsődleges céljának a régóta munkanélküli, hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatása tekinthető, azonban az azonnali munkába állás is fontos szempont. Újpesten 1995 óta működik közfoglalkoztatás a mindenkor jogszabályi előírások figyelembevételével. Az Önkormányzat a közfoglalkoztatás keretén belül járul hozzá a munkanélküliség csökkentéséhez, segítve ezzel az aktív korúak ellátására való jogosultság egyik feltételének — az éves szinten minimum 30 nap munkaviszony — biztosítását. Ezért önkormányzatunk a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a közfoglalkoztatás biztosítását és minél hatékonyabb megszervezését.

A foglalkoztatás pályázati úton valósul meg, melyhez az önrészt az Önkormányzat biztosítja testületi döntés alapján. A közfoglalkoztatásnak több fontos értékteremtő területe van Újpesten:

- A városüzemeltetési feladatok közül elsősorban a zöldterületek tisztántartása, gondozása.
- A szállítási feladatok ellátása, mely elsősorban a hulladékszállítást (kommunális és zöldhulladék) jelenti.
- Egyes önkormányzati intézmények felújítási munkáiban is szerepet kap a közmunka.
- Továbbá a közmunka kapacitásai megjelennek a szociális ágazatban is.

A közfoglalkoztatottak számának az alakulását a következő táblázat mutatja be:

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma
2011	281
2012	236
2013	482
2014	777

A közfoglalkoztatottak számának növekedése az utóbbi évben a 2013. évi törvényi változásoknak köszönhető.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a közfoglalkoztatásba bevont álláskeresőket néhány százaléka teljesen berendezkedett a munkavállalásnak erre a formájára, tehát vállalja azt, amit a közfoglalkoztatás, munkanélküliség és közfoglalkoztatás körforgása jelent. Közülük néhányan már nem is keresnek más munkát, többségük viszont iskolai végzettség hiányában nem is talál máshol álláslehetőséget. Sajnos az iskolai, szakmai végzettség hiánya és az érintettek munkamoráljának a romlása behatárolja a közfoglalkoztatásban is az elvégezhető feladatokat.

Pályakezdő fiatalok is megjelennek a közfoglalkoztatásban, mert az elsődleges munkaerőpiacon jelenlevő munkáltatók általában 3-5 év gyakorlatot várnak el a hozzájuk új munkaerőként belépő

munkavállalóktól, ez pályakezdők esetében pedig hiányzik. A közfoglalkoztatás estükben a megélhetést segíti ugyan, de szakmájukban a korlátozott lehetőségek miatt nem biztos, hogy gyakorlatot tudnak szerezni.

A közfoglalkoztatás távlati tervei és forrásai jelenleg nem ismertek. A hosszú távú kormányzati várakozás egyértelműen az, hogy minél több olyan álláskeresőt vonjanak be a programba, aki az elsődleges munkaerő-piacon nem képes elhelyezkedni. Ugyanakkor a rövid és közép távú jogszabályi háttér és finanszírozás egyelőre kidolgozás alatt áll, Újpest Önkormányzata pedig csak ennek ismeretében tudja kialakítani saját stratégiáját.

IV.

OKTATÁSI, KULTURÁLIS, IFJÚSÁGI ÉS SPORTPOLITIKA

IV.1. Oktatási feladatok, drog-prevenció

Újpesten 17 alap-és középfokú oktatási intézményben mintegy 6000 diák tanul. Kerületünkben működik alapfokú művészetoktatási intézmény, Újpesti Pedagógiai Szolgáltató Központ is. Itt található még a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működő 4 középiskola, továbbá 2 egyházi és 2 alapítványi iskola.

Önkormányzatunk többek között a következő intézkedésekkel segíti kerületünk fiataljait:

- Újpest Diákösztöndíjat, Ugró Gyula Tanulmányi Diákösztöndíjat, Bene Ferenc Sport Diákösztöndíjat és a Szónyi István Művészeti Diákösztöndíjat alapítottunk.
- Közel egy évtizede támogatásban részesítjük az arra rászoruló egyetemi és főiskolai hallgatókat.
- Minden évben Újpest Kiváló Tanulója, Újpest Kiváló Diáksportolója és Kiváló Diákközösségi Munkáért díjat adományozunk.
- Jelentős anyagi támogatást biztosítunk nyári táborok megszervezéséhez, évente több mint 100 rászoruló gyereknek nyújtunk ingyenesen táborozási lehetőséget.
- A szabadidősport és diáksport rendezvények mellett, a nevelési oktatási intézmények részére az ingyenes úszásoktatást is biztosítjuk.
- Anyagi segítséget nyújtunk a fiatal házasoknak az első lakás megvásárlásához, fecskeház programmal pedig lehetőséget biztosítunk a fiataloknak az önálló életkezdesre és esélyt a saját lakás megvásárlására.

Önkormányzatunk célja, hogy a kialakult rendszert a finanszírozási lehetőségeinkhez mérten a jövőben is fenntartsa.

Önkormányzatunkhoz eljutó információk világítottak rá arra, hogy a drogfogyasztás terjedésének problémájával önkormányzati szinten is foglalkozni kell. Újpest Önkormányzata az elsők között kerületi szintű, több szakterületet átfogó drog-prevenációs programot indított. Önkormányzatunk fontos feladatának tartja a drog-prevenációs programban való részvételt, amelynek a részei:

- pedagógusoknak szervezett felkészítő tréningek,
- kortárssegítő képzések általános és középiskolás diákoknak,
- önkormányzati pályázati támogatás a középiskolai drog-prevenációs programok kidolgozására és megvalósítására,
- szülőknek szervezett tájékoztató fórumok, információs kiadványok.

Önkormányzatunk Ifjúsági Koncepciójának az alapelvei az esélyegyenlőség, partnerség, együttműködés, közös cselekvés, fenntarthatóság és a proaktív szemlélet. Eszközei az önkormányzati döntések, és az önkormányzat, helyi intézmények, egyházi és civil szervezetek együttműködése. Színterei az újpesti közoktatási, művelődési intézmények, a családok, alternatív szabadidős helyek, egyházi és civil szervezetek, helyi média, gyermekvédelem intézményrendszere és a kockázati csoportok.

Önkormányzatunk kiemelt feladatai:

- A fiatalok önszerveződő közösségeinek, kezdeményezéseinek támogatása.
- Az ifjúsági korosztály bevonása, aktív közreműködésének igénybevétele a nekik szóló programok előkészítésébe, szervezésébe.
- Nemzetközi diákcserek támogatása.
- A gyermek- és ifjúsági korosztály tehetséggondozásának általános támogatása.
- Kárpát-medencei magyar - magyar diákcserek támogatása.
- A fiatalok ingyenes sportolási lehetőségeinek bővítése.
- Az egészségtudatos életforma, és a szenvedélybetegségek megelőzésének hangsúlyozására épülő interaktív, önismeret fejlesztő kortársképzések.
- Az önkormányzati erőforrások kiegészítésére a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése, és ifjúsági projektek megvalósítására pályázatok elkészítése.

- Az alternatív szabadidős lehetőségek, programok bővítése.
- Játszótér – játszóház program elindítása.
- Gyermek és fiatalok közösségi terének létrehozása.
- Az ifjúsággal, sporttal, prevencióval foglalkozó civil szervezetek kiemelt támogatásának a megteremtése.
- Az ifjúsági tömegsport erőforrások bővítése.

Az önkormányzati feladatok között az ifjúságról való gondoskodás, az ifjúság támogatása továbbra is prioritást jelent Újpest életében. Az ifjúság iránti felelősségvállalás és elköteleződés alapján Újpest Önkormányzata a kerület ifjúságával továbbra is kiemelten kíván foglalkozni.

IV.2. Közművelődési feladatok

Újpest Önkormányzata a közművelődéshez való jog gyakorlását közérdeknek, a közművelődési tevékenységek támogatását közcélnak tartja. A közművelődés jelentős társadalmi értékkel bíró tevékenység, ezért fontos feladat, hogy az Önkormányzat közösségi és közművelődési színtereket biztosítson közművelődési intézmények fenntartásával, közművelődési szervezetek, illetve tevékenységek támogatásával.

Az Önkormányzat törekvése, hogy intézményei a kor követelményeinek megfelelő, magas színvonalon működjenek, hogy alkalmasak legyenek olyan komplex, többfunkciós közművelődési tevékenység ellátására, amelyet a helyi társadalom igényei, illetve szükségletei szerint alakítanak ki.

A fenti cél érdekében 2012-ben összevonásra került az Újpesti Ifjúsági-, Sport- és Szabadidő Központ, valamint a Karinthy Frigyes Művelődési Központ, a Lóverseny téri Közösségi Ház, az Ady Endre Művelődési Központ, a Helytörténeti Gyűjtemény és az Újpesti Polgár Centrum, az új intézmény neve Újpesti Kulturális Központ, amely átfogja a következő területeket:

- Színház
- Művészeti tevékenységek
- Múzeumi gyűjteményi tevékenység
- Kiállítások
- Rendezvények
- Családi programok
- Óvodai, iskolai csoportok programjai
- Gyermektanfolyamok
- Felnőtt tanfolyamok
- Kulturális rendezvények
- Környezetvédelmi előadások, kiállítások, tanfolyamok, programok szervezése

Az Önkormányzat feladata többek között, hogy támogassa Újpest környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását, megismertetését, a helyi művelődési szokások gondozását, gazdagítását. Kísérje figyelemmel Újpest kulturális értékeinek, hagyományainak feltárását, megismertetését, ápolását, kiemelkedő személyiségei értékteremtő tevékenységének megismertetését. Támogassa továbbá a gyermekek és fiatalok művelődési, művészeti és közösségi életét, az idősek közművelődését, közösségi életét.

Az Önkormányzat közművelődési feladatainak ellátása során együttműködik – többek között – az Újpest területén működő, nem önkormányzati fenntartású közművelődési intézményekkel, az újpesti székhelyű, helyben működő, közművelődési célú társadalmi szervezetekkel, a

közművelődési feladatokat is ellátó szervezetekkel, az egyházakkal, az újpesti kisebbségi önkormányzatokkal, az országos, valamint a fővárosi közművelődési feladatokat is ellátó szervezetekkel.

IV.3. Minőségi és tömegsport

Újpest jelentős sportmúltra tekinthet vissza, hiszen az Újpesti Torna Egylet a második legrégebben alapított magyar sportegyesület labdarúgócsapata, aminek stadionja a Megyeri úton áll. A sportegyesület színeiben számos olimpiai bajnok versenyzett és versenyez ma is. Ma 18 szakosztállyal rendelkezik, amelyeknek sporthelyszínei keresztül szövik a teljes kerületet, és annak határain is túlmutatnak.

Kerületünk sportolói keresztül is ismert az országban, és születnek szép eredmények

nemzetközi szinten is. Kiemelkedő sikereink, illetve a nemzeti bajnokságokban hétről-hétre elért

eredményeink révén az országos médiában talán legtöbbször a sporttal kapcsolatban jelenik meg Újpest neve. A kiemelkedően aktív sportéletet (versenysport, szabadidősport, diáksport) számos jelentős sportlétesítmény szolgálja.

A városban rendelkezésre álló létesítmények állami-, önkormányzati-, sportegyesületi- és magántulajdonban vannak, ugyanis a térségben ipartörténeti hagyomány volt, hogy a nagyobb gyárak saját sportlétesítményeket tartottak fenn. Az ipar átalakulásával a korábbi termelő üzemek, gyárak és azok sportlétesítményei is leamortizálódtak.

Az önkormányzat tulajdonát képező sportlétesítmények üzemeltetője az Újpesti Vagyonkezelő Zrt. Újpest Sportkonceptiója középtávú célként megfogalmazza, hogy a kerület a jelenleg meglévő sportlétesítményeket – a lehetőségeihez mérten – karbantartsa, rendbe hozza, illetve a kor szellemének, elvárásainak megfelelően újítsa fel, újakat építsen a sport valamennyi területén tevékenykedők számára.

A célok megvalósítása érdekében többek között az alábbi feladatok ellátását vállalja az Önkormányzat:

- biztosítja a tulajdonát képező sportlétesítmények üzemeltetésének, fenntartásának és felújításának pénzügyi forrásait a mindenkori költségvetés lehetőségeinek megfelelően,
- folyamatosan karbantartja a játszótereket, köztéri sportlétesítményeket a mindenkori költségvetés lehetőségeinek megfelelően,
- törekszik a divatos szabadidősportágak gyakorlási feltételeinek megteremtésére,
- törekszik arra, hogy fedett és szabadtéri sportlétesítmények, valamint az oktatási intézmények tornatermei a fogyatékkal élők és egészségkárosodott sportolók részére is megközelíthetővé váljanak,
- a felújítások, üzemeltetések, új multifunkcionális létesítmények építése érdekében minél több központi pályázati lehetőséget igénybe vesz.

A kerületben a szabadidős és sportlétesítmények használói a lakosság és a versenyzők vegyesen. Önkormányzatunk a versenysport céljára és a tömegsportra, rekreációra alkalmas létesítmények számát is bővíteni kívánja, emellett - az eddigi évek munkáját folytatva - további, a közösség minden tagja által elérhető, ingyen használható kikapcsolódásra alkalmas területeket kíván kialakítani, amelyre alkalmasnak tartja az alábbi területeket:

- Tungsram strand és környéke

- Szilas patak partja.

Önkormányzatunk célja, hogy továbbra is biztonságos és egészséges környezetben biztosítsa a kerületben élő polgárok testnevelési, sportolási és rekreációs lehetőségét, ami kiterjed az óvodai és iskolai testnevelésre, a lakossági szabadidősportra, az utánpótlás nevelésre, a verseny- és élsportra és a fogyatékosok sportolására is. Védje a sport erkölcsi alapjait, a résztvevők méltóságát és biztonságát.

Az önkormányzat sportcéljai finanszírozására intézményeinek a költségvetésén keresztül biztosítja a szükséges pénzeszközöket. Éves költségvetésében - a továbbiakban is - biztosítja a kerületben működő sportegyesületek tevékenységáramos támogatását. Továbbra is figyelmet fordít a kiemelkedő hazai és nemzetközi eredményeket elért, vagy a diákolimpián helyezést elért sportolók, csapatok, valamint a testnevelő tanárok, sportvezetők és társadalmi aktivisták erkölcsi és anyagi elismerésére.

V.

VÁROSÜZEMELTETÉS; ÚJPEST TERMÉSZETES ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETE

V.1. Városüzemeltetés

Az Újpesti Önkormányzat városfejlesztési és városüzemeltetési stratégiáját az előző időszak tapasztalataira alapozva, az újpesti polgároktól érkezett jelzéseket figyelembe véve, a Főváros terveivel összhangban kívánja kialakítani.

Az elért eredmények és a visszajelzések igazolják, hogy a hosszú távú célok elérése érdekében végzett fejlesztéseket az eddigi irányvonalak mentén érdemes folytatni. Az újpesti társadalom legtöbb szegmensét lefedő közösségi konzultációra érkezett visszajelzésekből kiderült, hogy az újpestiek számára fontos az intézmények, a közterületek megújításának folytatása, újabb sportlétesítmények építése, a IV. kerület értékeinek megőrzése. A lakossági ötletek, javaslatok képezik a továbbiakban is fejlesztéseink stratégiai alapját. Folytatni kívánjuk a közterületek megújítását, az út és járdaépítést, a közösségi terek kiépítését. Hasonlóképpen vinnénk tovább intézmény-felújítási programunkat is.

Az önkormányzat és az önkormányzati cégek együttműködése, kiegyensúlyozott működése ugyanúgy elengedhetetlen része a településfejlesztésnek. A fenntartható és takarékos gazdálkodás mellett a felszabaduló vagy pluszforrásokat újításokra tudjuk fordítani.

Az épített és természetes környezet gondozásának, fejlesztésének feladatait a folyamatosan fejlődő Városgondnokság végzi. Bebizonyosodott, hogy jó döntés volt saját kézbe venni az újpesti tulajdonú közterületeink gondozását. A Városgondnokság jól teljesíti a rá szabott feladatokat, és egyre több embernek ad munkát. Az elmúlt időszakban eszközparkja is jelentősen növekedett, ezen kívül a munkahelyteremtésben is kiveszi a részét, munkavállalóinak több mint kétharmada újpesti lakos.

A városvezetés számára fontos, hogy minden évben legyen valamilyen építkezés, rekonstrukció, ez adja meg a folyamatos fejlődés alapját. Az új közösségi terek létrehozásával és a meglévők folyamatos fejlesztésével, a közterületek és épületek felújításával, igényes lakókörnyezetek kialakításával, a városi élet minőségének, feltételeinek javításával kívánjuk növelni az újpestiek, a városunkba látogatók, valamint a letelepült vállalkozók komfortérzetét, a település vonzerejét.

A városüzemeltetés az elmúlt négy év gyakorlatának megfelelően a továbbiakban is kiemelt figyelmet kíván fordítani a zöldfelületek rendezésre illetve a környezetvédelemi szempontok érvényesülésére.

Zöldfelületek

Újpest jelentős mértékű zöldfelülettel rendelkezik, de a zöldfelületek átgondolt rendszere megteremtésre vár. Szükséges megalkotni a következő rendszer-elemeket:

1. Szigetszerű kiterjedésű zöldfelületek
  - a. Városi nagy park: Semsey park – nagy felületű, központi elhelyezkedésű, jelentős egybefüggő zöldfelülettel rendelkező közpark. Elkészült koncepcióterve alapján kivitelei terveket kell készíteni. A kivitelei tervek készítésekor különös figyelmet kell fordítani a csatlakozó területekre (Görgey A. út, Király sétány, Rózsa u.). Építési munkái a program idején befejeződnek.
  - b. Nagy parkok:

Ugró Gyula Projekt - Elkészült koncepcióterve alapján kivitelei terveket kell készíteni. A kivitelei tervek készítésekor különös figyelmet kell fordítani a csatlakozó területekre

(Szagló út, kerékpár-út, Szilas patak sávja). Építési munkái a program idején befejeződnek.

Rózsavirág tér – Folytatni szükséges a projekt ütemeit. Építési munkái a program idején befejeződnek.

Bőröndös Nagy Park – A stratégia időszakában el kell készíteni koncepciótervét és lehetőség szerint kiviteli tervét.

Tulipánkert – A tulajdoni viszonyok tisztázása és lehetőség szerinti egységesítése után el kell készíteni rehabilitációja tervét.

Hargita-Homoktövis Nagy Park - A tulajdoni viszonyok tisztázása és lehetőség szerinti egységesítése után el kell készíteni rehabilitációja tervét.

Szilas Családi Park és Szilas Aktív Park

Kisebb közparkok: Szabadság Park, Aschner Lipót tér, Béke tér, Gyulai tér, Hargita sétány.

Lakótelep-rehabilitációs program: Föld Kertje, Dinamik Park, Bene Iskola és Pozsonyi úti lakótelep.

c. Közkertek: Szigeti sétány és József Attila u. 2-6.

2. Vonalszerű kiterjedésű zöldfelületek:

- a. Zöld folyosók létrehozása (A zöld folyosók maguk is meghatározó, saját karakterrel rendelkező zöldfelületek, valamint azokra fűződnek fel a több dimenziós zöldfelületi elemek.) Észak-dél irányú tengellyel: Duna-part a Váci útig teljes hosszán, Városmegyei központ-Baross u.-Farkas-erdő u., Rózsa u.- Szent Imre u.-Leiningen u.-Sporttelep u.-Hajló u., Keleti kerülethatár. Nyugat-kelet irányú tengellyel: Árpád út, Fóti út, Óceánárok u.
- b. Fasorok, fasorokat kísérő zöld sávok: Váci út, Fóti út, Árpád út, Leiningen u. és Nádor u. (fővárosi kiemelt közcélú zöldfelületek illetve fővárosi tulajdonú fasorok) esetében törekedni kell a kétféle tulajdonú/kezelésű fasorokkal végzett szakmai munka szakmai színvonalának közelítésére.
- c. Fazor-rekonstrukciós stratégiánk: a fasorok mint jelentős nyomvonal jellegű zöldfelületi elemek általános biológiai szerepükön túl a nagy hatással vannak a településképre. Legtöbb kis utcánk olyan szélességű, hogy a közlekedési úrszelvény (járdával együtt) nem teszi lehetővé a közművek mellett zöld sáv és/vagy fasor biztonságos telepítését. Megfelelő mérnöki létesítmények (favédelmi berendezések) megépítésével vagy radikálisan szigorú közműépítési-kiváltási kötelezésekkel oldható meg a feladat.
- d. Sétányok: Király sétány, Deák sétány, „Tréler” út, Templom sétány és Munkásotthon u. 31-39. és 41-43. közötti sétány.

3. „Használaton kívüli” zöldfelületi jellegű területek: ÉPIT Zrt. által kezelt erdők, rétek, záportároló, nem kivett, mezőgazdasági jelleggel nem művelt területek, és a kiszabályozási céllal nem beépített telkek.

4. Vízfelületek:

- Duna

- patakok: Szilas patak - revitalizációja nem elképzelhető
Mogyoródi patak - revitalizációja elképzelhető
Csömöri patak- revitalizációja nem elképzelhető
- egyéb vízfolyások: feltárni és birtokba venni
- Újpesti tó - mezoklimatikus hatások miatt is.

Zöldfelület-fenntartás: az egyes területi egységekre vonatkozó teljes szakmai technológia kidolgozása szükséges. A fenntartás szervezetét e szerint kell felépíteni.

Zöldfelületi stratégia idő szerinti bontásban

2020-ig				
befejezés	tervezés	felmérés	konceptió kialakítása	jogi helyzet tisztázása
megkezdett projektek	Bőröndös nagy park	nem használt zöldfelületek	erdők	erdők
minta fasor-felújítás	Tulipánkert	zöld folyosók	Duna part	
	Újpest Városkapu	fasorok	problémás fasorok	
		vízfolyások	Újpesti tó	

Zöldfelület-fenntartási stratégia idő szerinti bontásban

2020-ig			
befejezés	tervezés	felmérés	konceptió kialakítása
okszerű szervezet felállítása a teljes körű fenntartásra	zöldhulladék-kezelő létesítmény	parkinfo	kerületi szintű fenntartás (kül-és belterület, kül-és belterjes stb.)
egyedi fenntartási technológia meghatározása minden területegységre		költségelemzési faktorok	

Környezetvédelem

Az önkormányzat jelenleg kevés hatósági eszközzel rendelkezik a környezet védelmének tervszerű irányítására vagy befolyásolására (más hatóságok rendelkeznek jogkörökkel e tekintetben).

Önkormányzatunk városüzemeltetési tevékenysége során megőrizni és fejleszteni kívánja:

- zöldfelületeinek területi mértékét,
- zöldfelületeinek minőségét,
- fasorainak számát, fasori fáinak számát,
- a zöldfelület-fenntartás szakmai színvonalát.

Önkormányzatunk városüzemeltetési tevékenysége során támogatnia kívánja:

- a civilek által végzett zöldfelület-fejlesztési tevékenységet – közterületeken és magántulajdonú területeken,
- a természetvédelmi tevékenységet.

Tevékenységünk során a lehetséges és szükséges mértékben, az alábbi területeken környezetvédelmi intézkedéseket kezdeményezünk:

- alacsony CO₂ kibocsátású fűtési/hűtési rendszerek alkalmazása (napelem, geotermikus fűtés),
- megújuló energiaforrások bevonása (zöldhulladék, szennyvízből képződött metángáz fűtésre való felhasználása),
- saját gép-és gépkocsiállománya hibrid vagy teljes elektromos üzemanyagra történő átállítása.

Támogatási rendszerek kialakításával segíteni kívánjuk:

- az épületek hőszigetelése korszerűsítését,
- a lakosság számára alacsony CO₂ kibocsátású fűtési/hűtési rendszerek alkalmazását (napelem, geotermikus fűtés, függőleges tengelyű szélturbina),
- közösségi fűtési/hűtési rendszerek kialakítását (nem telepszerű beépítések esetén is).

Környezetvédelmet segítő tevékenység és környezetkímélő technológiák idő szerinti bontásban

2020-ig			
befejezés	tervezés	felmérés	konceptió kialakítása
napelemes közvilágítási mintaprogram	geotermikus intézményi fűtés/hűtés programja	termelődő összes szerves hulladék mennyisége	környezetkímélő fűtési/hűtési módok bevezetése
		kerületi összes fűtési energiaigény meghatározása	

V.2. Újpest természetes és épített környezete

V.2.1. A természetes környezet

Újpest nagyrészt beépített, emberi beavatkozás által jelentősen átalakított, így a természetes vegetáció már csak nyomokban fedezhető fel. A kerület beépítettsége és funkcionális, tájhasználati megoszlása heterogén képet mutat. A Váci út és a Duna közötti területet tagolatlan ipari zóna helyenként „átfolyik” a Váci út keleti oldalára, megszakítva a cizellált,

kisvárosias-kertvárosias szövetet, a Szilas-patak mentén pedig teljesen keresztülszeli

harántirányba Újpestet. Újpest városközpontban, az Árpád út menti sávban nagyvárosias, telepszerű beépítés dominál. Északon a Fővárosi Vízművek lényegében használaton kívüli telke, és a szintén újrahászosításra váró laktanya mezőgazdasági területekkel és kisebb erdőfoltokkal keveredik. Káposztásmegyér teljesen különálló településtestként épült ki a Külső Szilágyi út mentén, nyugati részén ipari park létesült.

Újpesten országos jelentőségű védett természeti terület nem található. Helyi jelentőségű védett természeti területek a Palotai Sziget és az Újpesti homoktövis természetvédelmi terület, amelyek egyúttal az országos Ökológiai Hálózat részét képezik. Az ökológiai folyosó övezetébe tartozik továbbá a Duna medre és parti sávja a vízbázis terület ligeterdeivel együtt, a Farkaserdő,

valamint a Mogyoródi-patak és a Szilas-patak menti természet közeli területek.

Megállapítható, hogy Újpesten magas a védett és egyéb értékes természet közeli területek száma, az erdősültség aránya fővárosi viszonylatban magas, de a természeti értékek részben védettség nélküliek.

El kell járnunk – lehetőség szerint - annak érdekében, hogy új, fővárosi jelentőségű védett természeti területek kijelölése valósuljon meg a kerületben. El kell kerülnünk, hogy a forráshiányos természetvédelem miatt az értékek pusztulásnak induljanak.

A kerület fejlesztési kihívásai:

- Beépítésre nem szánt területek megőrzése, természetvédelmi érdekek érvényre juttatása.
- Természetvédelem szempontjainak és gazdasági rekreációs hasznosítás szempontjainak összeegyeztetése a kisvízfolyás revitalizációk során.

Újpest zöldfelületi rendszere területileg heterogén képet mutat: a közparkokkal, közkertekkel jól ellátott telepszerű lakóterületekkel szemben az Újpesti kertváros, a Károlyi városnegyed és Újpest városközpont térsége zöldfelületekben szegény. Az Újpesti Duna part (Népsziget,

Palotai-sziget, vízbázis területek) és Káposztásmegyér térségében (Farkas-erdő) jelentős erdősült

és egyéb zöldfelületek találhatóak. A Szilas-patak mentén fennmaradt zöldfolyosó képez

kerületközi zöldfelületi kapcsolatot a Duna irányába.

Rekreációs szempontból a közparkok, közkertek és turisztikai rendeltetésű erdőterületek a meghatározóak, ezek alkotják a zöldhálózatot, amelynek elemei korlátlan közhasználattal bírnak. A közhasználat elől elzárt, vagy korlátozott közhasználatú területek zöldfelülete szintén fontos strukturális alkotórész. A fentiekben túlmenően a kerületben található többi zöldfelületi elem főként kondicionáló szerepet tölt be.

Újpest a pesti kerületekhez viszonyítva jelentős erdősültséggel bír, összefüggő erdőterületek

Káposztásmegyér területén (Farkas-erdő, M0 menti erdősávok) és a Duna menti sávra

(Palotai-sziget, Népsziget, vízbázis területek) koncentrálnak. A kisvízfolyások Újpest északi részének markáns strukturáló elemei, a patakot kísérő zöldfelületeikkel egy jövőbeli zöldfolyosó-rendszer részeként rekreációs és ökológiai potenciáljuk felbecsülhetetlen.

A közterületi fasorok a zöldfelületi rendszer szerves részét képezik. Különös jelentőséggel bírnak a sűrű beépítettségű területeken ahol a közhasználatú zöldfelületek aránya alacsony. A kerület közterületein lévő mintegy 30 000 db fa fajtája, kora és állapota a kerület egyes területi egységein eltérő. Általánosságban elmondható, hogy sok az elöregedett, vagy a légkábél miatt visszacsonkolt, torz faegyed. Önkormányzatunknál digitális fakatasztert hozunk létre.

Biztosítani kell a lakosság lejutását gyalogszerrel vagy kerékpárral is a Duna partjára. Önkormányzatunk egyik kiemelt célja a Duna menti területek fejlesztése a tömegsport, a pihenés és a versenysport érdekében. A kerületben található több mint 100 játszótér döntő hányadát felújítottuk, szabványosítottuk a közelmúltban.

Az elmúlt években megvalósult zöldfelületi fejlesztések Újpesten: Király utcai, Latabár-Bárdos

utcai, Katalin Park – „ökológiai parkok” kialakítása; Lebstück Mária u. parképítés - Templom

sétány környezetrendezése; a Deák sétány öntöző-rendszerének kialakítása; Kórház utcai szabadidőkert (Idősek pihenőparkja) építése.

Újpest fontos feladatának tartja a zöldfelületi rendszer területi elosztásának a kiegyenlítését, a megkezdett zöldfelületi fejlesztések folytatását és a vízparti rekreációs területek fejlesztését. Folyamatban van a Rózsavirág tér, Ugró Gyula Projekt és a Semsey Park rekonstrukciója. Számos közkert, közpark berendezése, és növényállománya azonban még megújításra szorul, ilyen a Szabadság park, Béke tér, Aschner Lipót tér, Kordován tér, Szabolcsi Bence tér.

V.2.2. Épített környezet

Újpesten a történetileg kialakult, meghatározó szerkezeti vonalak – mint a Duna menti észak-déli

irányú közlekedési útvonal, a kelet-nyugati átjárást biztosító Árpád út nyomvonala és az

észak-déli vasútvonal – a mai napig keretet adnak Újpest szerkezetének. Újpest történeti

központja – a Szent István tér – az Árpád úttól két tömbre északi irányban, az útra merőleges István útról nyílik. A Szent István tér a klasszikus településközponti funkciókat hordozza, a fő téren áll a „világi központ”, a városháza, a „kereskedelem központja”, a piac és a „szakrális központ”, a templom.

A Szent István tér megújításának első üteme a közelmúltban zajlott le, de megtartotta klasszikus igazgatási, egyházi központ és piactér szerepét. A három főépületet nagy összefüggő térfelületek és a Liszt Ferenc utca meghosszabbításában kiépült gyalogostengely fogja egységbe.

A kerületet ellátó intézményi funkciók többségében a kerület központjában, a Szent István téren és az Árpád út menti zárt sorú beépítéssel rendelkező területeken, valamint a lakótelepek klasszikus intézményi magjában találhatók.

A kerület utcaszerkezete változatos, az ortogonális rendszerek néhol egymásba folynak, néhol íves utcavezetésre váltanak. A szerkezetet meghatározó infrastruktúra elemek – mint a Váci út,

az Árpád út és a határoló vasútvonalak –, valamint a természeti értékek – a Duna, a Szilas-patak

és az erdő és zöldterületek – befolyásolják a térszerkezetet, sokszor a lineáris elemek két oldalán

igen eltérő funkció, beépítés vagy más utca-vonalvezetés található.

Újpest tényleges terület-felhasználása változatos. Bár a beépítésre szánt kategóriáknak megfelelő (beépített) területeken belül a lakóterületek dominanciája vitathatatlan, éppúgy megtalálhatóak a gazdasági, a vegyes és a különleges területek is. A lakóterületeken belül a nagyvárosias telepszerű és a kertvárosias terület-felhasználás dominál. Meghatározó a kisvárosias zárt sorú területek aránya is, a lakóterületek több mint negyedét teszi ki.

Az újpesti lakótelepek területén a nagyvárosias telepszerű lakótelepek dominálnak a központi tengelyükben fekvő alapellátási intézmények sorával. A városrészbe benyúlik az Árpád út

mentén húzódó intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület. A Budapest-Vác vasútvonal

közelében kisvárosias és kertvárosias területek jelennek meg. Istvántelken a gazdasági területek a meghatározók, amelyek közé ékelődött négytömbnyi kertvárosias lakóterület.

Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok a kétszintű önkormányzati rendszer miatt lehetnek kerületi és fővárosi tulajdonban egyaránt. Újpesten nagy arányban vannak önkormányzati tulajdonú területek:

- A fővárosi tulajdonnal érintett telkek a kerület teljes területének 16%-át (307ha-t)

tesznek ki.

- A kerületi önkormányzati tulajdonnal érintett telkek a kerület teljes területének több mint

9%-át (179ha-t) tesznek ki.

A kerületi tulajdonú telkek több mint fele közterület, művelési ág szerint művelés alá nem tartozó beépítetlen földterület. A nagy kiterjedésű kerületi tulajdonú ingatlanok jellemzően a lakótelepek úszótelkeit övező közterületek, amíg a fővárosi nagy kiterjedésű ingatlanok jellemzően a Duna mentén találhatóak, és nagyrészt a városüzemeltetést szolgálják.

A városszerkezettel összefüggésben Újpesten meghatározóak azok a fontosabb erővonalak, amelyek mentén az épületek fölszíni kialakítása lehetővé teszi a közvetlen közterületi kapcsolatot, így alkalmassá válnak az épületek a különböző ellátó funkciók, kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás, vagy egyéb közfunkciók befogadására. Ezek általában a forgalmasabb útvonalak, vagy kiemeltebb terek, közösségi találkozások környékén találhatóak. Különösen jellemzőek a fő szerkezetet alkotó útvonalak mellett (az Árpád út mentén, a Váci út kerületbe eső szakaszának déli részén), de kevésbé jellemző pl. a Baross utca a Görgey Artúr út vagy a Főti út mentén. Újpesten az eltérő földszinti funkciók elsősorban a zárt sorú beépítési módú, a nagyobb gyalogos forgalmat vonzó területeken találhatóak, így a kerület központját, a Szent István tér és környezetét is meghatározza.

A KSH új módszertanával elkészült a szegregációk lehatárolása. Ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20% feletti az veszélyeztetett területet jelent, amennyiben ez az arány 25% feletti, a terület szegregátumnak minősül. Mindkét típusú területen az ott élő népesség számának el kell érnie az 50 főt. Újpesten a KSH egy szegregátumot jelölt ki ezek alapján, a Berda József utca mindkét oldalát, a Temesvári utcától nyugatra, amely a kerület déli határán, vasútvonal mentén fekvő terület. Célunk a lemaradó városrészek rehabilitációja és a szegregátum megszüntetése.

Újpesten a számos kisebb léptékű városias, belső tartalékterületek mellett, nagy alapterületű barnamezős területek is találhatóak, amelyek a későbbiekben fejlesztések alapját képezhetik. (Barnamezős területeknek nevezzük azon területeket, amelyekről elmondható, hogy hatással volt rájuk saját, valamint a közvetlen környezetük korábbi használata; felhagyottak, vagy alulhasznosítottak; vélt vagy valós környezeti szennyezettséggel terheltek; elsősorban fejlett városi térségben találhatóak; újra hasznossá tételük beavatkozást igényel.) Újpest egyik fontos feladata a barnamezős területek fejlesztése: megújítása, illetve szükség esetén funkcióváltása.

Újpest nagyszámú és nagy kiterjedésű gazdasági célú (gazdasági, városüzemeltetési és közlekedési) területtel rendelkezik. A lakóterületek közé zárványként beékelődött gazdasági területek környezeti, szomszédügyi konfliktussal járhatnak, vizsgálatuk az esetlegesen szükséges funkcióváltásuk miatt szükséges.

Önkormányzatunk a következő ciklusban törekszik a Duna közelségében és a dunai hajózásban rejlő lehetőségek kiaknázására, a Duna menti területek fejlesztésére. Az épített értékek erőforrásként a turizmusban rejlő lehetőségeként kell tekintenünk, és törekednünk kell a jobb

kihasználásra. Olyan önkormányzati „húzóprojekteket” kell meghatározni, amelyek a magánberuházók bevonásával hosszú távon fenntartják a kerület fejlődését.

V.3. Informatikai fejlesztések

Önkormányzatunknál ebben a ciklusban az informatika tervezett fejlesztése kétirányú: egyrészt a hivatalon belüli munka támogatása céljából az országosan egységes eljárési alapokon nyugvó e-ügyintézés elősegítése a központi rendszerekhez és szolgáltatásokhoz való közvetlen hozzáféréssel, másrészt az e-közigazgatás minél szélesebb körű alkalmazása és az ügyfelek részére egy helyi portálon keresztül történő közszolgáltatás megvalósítása.

A 2015-2019-es gazdálkodási ciklusban a Kormányzati Fejlesztési Ügynökség mint projektgazda szervezésében befejeződik az önkormányzati ASP Központ felállítása. A projekt az önkormányzatok belső működése támogatásának és az elektronikus ügyintézési szolgáltatások nyújtásának megvalósítására fókuszál. A Közép-magyarországi régióban indított fejlesztés hosszú távú célja, hogy a csatlakozó önkormányzatok számára megteremtse az alapjait egy azonos eljárési alapokon nyugvó, költséghatékony informatikai rendszernek.

Az Újpesti Önkormányzatnál megindult az ASP központhoz való csatlakozás előkészítése.

ASP központon keresztül az alábbi szolgáltatásokat vehetjük majd igénybe:

- gazdálkodási rendszer
- ingatlanvagyon-kataszter rendszer
- önkormányzati adórendszer
- iratkezelő rendszer
- önkormányzati portál rendszer
- ipari és kereskedelmi rendszer.

Az ASP központ jóvoltából jelentős saját beruházás nélkül használhatunk folyamatos üzletmenetet támogató szakrendszerei szolgáltatásokat, amelyek karbantartása központilag biztosított. Ez lehetővé teszi, hogy a jogszabályi változások informatikai követése is külön befektetés nélkül, gyorsan megvalósuljon. A fejlesztésnek köszönhetően az ügyintézők könnyebben tehetnek eleget adatszolgáltatási kötelezettségeiknek, továbbá hozzáférhetnek a központi nyilvántartások adataihoz is. A szakrendszerek integrációjával megszüntethetőek az ügyviteli és az adminisztrációs párhuzamosságok, ezáltal csökkenthetők az eljárási költségek is.

Önkormányzatunk a belső nyilvántartás és adminisztráció könnyítésére - saját szerveren - 2015. január 1-jével elindította a Forrás.Net rendszer alkalmazását a következő modulokkal:

- főkönyv modul,
- kötelezettség vállalás modul,
- pénzügy modul (ezen belül pénztár, és vevőszámlázás is)
- tárgyi eszköz modul,
- törzs.net modul,
- ügyviteli szerviz.net modul.

Ehhez a szerverhez csatlakozik még az Újpesti Kulturális Központ, és a Szociális Foglalkoztató, valamint itt fut a polgármesteri hivatal és az önkormányzat programja is. Amint a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. „felhő” rendszere üzemkész állapotba kerül, akkor a közös „felhős” adatbázisba Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Gazdasági Intézménye is csatlakozni fog.

Az informatikára vonatkozó Európai Unió ajánlás, a „Common List of Basic Public Services” a tagállamok számára meghatározza, hogy az ügyfelek részére milyen közszolgáltatásokat kell elektronikus úton nyújtani, és azok interneten történő igénybe vételi szintjeit is meghatározza. Ezzel összhangban az e-önkormányzati stratégia célja a helyi és központi közszolgáltatási

rendszerek összekapcsolása annak érdekében, hogy a helyi lakosság a helyi portálokon keresztül intézhesse ügyeiket. Ez a rendszer gyors, költséghatékony, a lakossági ügyfelek és az üzleti élet szereplőinek az érdekeit és kényelmét szolgálja.

Az elmúlt évben megindult Újpesten is a modern közzolgáltatási rendszer bevezetése.

Közvélemény kutatást követően az e-közigazgatásra való áttérés előkészítésére áttekintettük a helyi infrastruktúra lehetőségeit és fejlesztési irányait, a szükséges szabályozási háttérrel. Az Önkormányzat két egységénél, a Közterület-felügyeletnél és a Városüzemeltetési Főosztályon használatba állítottuk a Synaptel Munkaerő Irányítás szoftvert.

A kerület fáit és zöldterületeit a Grenformatic és a Parkinfo térinformatikai programokkal tartjuk nyilván.

Önkormányzatunk 2015. január 1-jétől biztosítja az ügyfeleknek az adóhatósági eljárásban - a helyi adókkal, gépjárműadóval és talajterhelési díjjal kapcsolatos adókötelezettségek teljesítésére és egyes kérelmeket benyújtására - az elektronikus ügyintézés lehetőségét. A honlapunkon közzétesszük a számítógépes programot, amelynek segítségével a szükséges e-iratot ki lehet tölteni.

Az előzőekben ismertetett folyamatokhoz szükséges hardver- és szoftverfejlesztéseket az Önkormányzatnak folyamatosan biztosítani kell a 2015-2019 közötti gazdasági ciklusban is.

VI.

NEMZETISÉGI, EGYHÁZI, CIVILPOLITIKA

VI.1. Alapelvek a nemzetiségi önzonosság-tudat erősítésének gazdasági támogatására

Újpest területén a 2014. évi nemzetiségi önkormányzati választásokon elért eredmények alapján 11 helyi nemzetiségi önkormányzat alakult: bolgár, roma, görög, lengyel, német, örmény, román,

ruszin, szerb, szlovák és ukrán. A 2001-es Népszámláláskor Újpest népességének mintegy

2,9%-át alkották a hazai nemzetiségekhez tartozó népcsoportokba tartozók, ez az arány a 10

évvel későbbi census időpontjában már 4,2% volt. Elsősorban a német (0,7% -> 1,13%) és a

cigány nemzetiség (0,8% -> 1,45%) gyarapodott. A hazai nemzetiségek közül a szlovákok, a

görögök, a szlovének és az ukránok száma csökkent.

Az állami finanszírozás rendszerének a szabályozása nem változott az előző években alkalmazott elosztási elvekhez képest. Az állami támogatást a 428/2012. (XII. 29.) számú Kormányrendelet szerint a nemzetiségek két részre osztva kapják: a támogatás 1/3-át általános működési támogatásként, 2/3-át feladatalapú támogatásként.

A működési támogatás mértéke függ a kerületben az egy nemzetiséghez tartozók és az itt alakult nemzetiségi önkormányzatok számától is. Jelenleg kerületünkben az első szempont alapján az egyes nemzetiségi önkormányzatokat az átlagtámogatás 100, illetve 200 %-a illetné meg, azonban a második szempont alapján - fővárosi kerületként - az így számított összegek megduplázódnak. A feladatalapú támogatást a nemzetiségi önkormányzatok által megtartott képviselő-testületi ülések és közmeghallgatások során elvégzett munka alapján, a kormányrendeletben meghatározott értékelési pontrendszer szerint állapítja meg az állami támogató.

Az előzőek mellett a nemzetiségi önkormányzatoknak a központi költségvetés terhére pályázati úton vagy egyedi döntéssel is támogatás nyújtható.

Újpest Önkormányzata továbbra is támogatni kívánja a nemzetiségek önazonosságának a megőrzését, anyanyelvük, hagyományaik, szellemi és tárgyi emlékeik ápolását. A kapcsolatrendszer részletes szabályozására valamennyi nemzetiségi önkormányzattal 2014 novemberében együttműködési megállapodást kötöttünk.

Az Önkormányzat a korábbi gyakorlatnak megfelelően a jövőben is alanyi jogon biztosít a nemzetiségi önkormányzatok részére infrastrukturális feltételeket, vagyis a működéshez szükséges, bebútorozott, technikai eszközökkel felszerelt helyiséget, beleértve az adott helyiséghez kapcsolódó közműszámlák rendezését (a telefonszámlák kivételével), valamint igény esetén számviteli, ügyviteli szolgáltatást. Emellett a nemzetiségi önkormányzatok a részükre a költségvetési rendeletben megállapított keretből pályázati úton igényelhetnek pénzügyi támogatást jellemzően oktatásra, táboroztatásra és nemzetiségi rendezvények lebonyolítására. (Ilyen például az Újpesti Cigány Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezésére működő Pótvizsgára Felkészítő Program és a Tanoda Program.)

A 2015-2019-ig terjedő időszakban az Önkormányzat a nemzetiségek támogatási rendszerét – a költségvetési évenként rendelkezésre álló fedezet figyelembe vételével – változatlan formában és nagyságrendben fenn kívánja tartani, segíteni kívánja működésük sokszínűségét az Európa Tanács kisebbségi ajánlásaival összhangban.

VI.2. Egyházi és civil kapcsolatok

Újpesten az egyházi és civil szféra fontos társadalmi szerepet tölt be. Jelenlétük és működésük Újpest közösségi életének szilárd alapját biztosítja.

A kerületben számos bejegyzett civil szervezet, 26 működő alapítvány - elsősorban nevelési-oktatási, kulturális és szociális téren, 15 egyházi közösség, mintegy 40 egyesület és ugyanennyi, 40 sportegyesület működik. Önkormányzati beruházásban közösségi kert létesült 2013-ban a Galopp u. 13. szám alatt.

Tevékenységük rendkívül változatos: az oktatási, ifjúsági, szociális, sport-, bűnmegelőzési, prevenciós, környezetvédelmi, városvédő, kulturális és szabadidős szervezetek szerepvállalásukkal fontos feladatot látnak el a közösség életében. Emellett kiemelkedő jelentősége van a civil szervezetek társadalmi felelősségvállalásának, iniciatív magatartásának.

Az Önkormányzat minden évben saját költségvetéséből jelentős összeget különít el a civil szervezetek számára, amiről pályáztatás útján a Közművelődési és Oktatási Bizottság dönt.

Újpest Önkormányzata tisztelettel és elismeréssel tekint a kerületben működő egyházak tevékenységére, amely a hitélet szervezésén túl Újpest szellemi arculatát és kulturális életét is meghatározza.

A vallási hovatartozás tekintetében nemigen változtak az arányok. Egyedül az emelendő ki, hogy

2011-ben sokkal kevesebben vallották magukat valamely vallási közösséghez tartozónak. A nem

válaszolók többsége a rendszerváltozás után több mint tíz év elteltével már nem tartotta fontosnak, hogy az államvalláshoz tartozónak vallja magát (ez tehát döntően a római katolikusok számának csökkenését és kis mértékben a reformátusokét jelentette).

A kerületben az alábbi egyházi közösségek működnek:

- Budapest-Újpest-Clarisseum (Szent István Király) Plébánia

- Budapest-Újpest-Káposztásmegyeri Szentháromság Plébánia

- Budapest - Újpest-Kertváros - Szent István Plébánia

- Újpest - Megyeri Plébánia

- Szent József Plébánia és Egyházközség

- Budapest-Újpest Egek Királynéja Főplébánia

- Budapest-Újpest Görög Katolikus Egyházközség

- Budapest-Újpest-Belsővárosi Református Egyházközség

- Budapest-Káposztásmegyeri Református Egyházközség

- Budapest-Újpest-Újvárosi Református Egyházközség

- Újpesti Evangélikus Egyházközség
- Budapesti ZsidóHitközség Újpest-Rákospalota Templom Körzet
- Hetednapi Adventista Egyház Újpesti Gyülekezete
- Mantra magyarországi Buddhista Egyházközösség
- Újpesti Baptista Gyülekezet.

Az újpesti városvezetés kiemelt partnerének tekinti – most és a jövőben is – az Újpesten működő civil szervezeteket, társadalmi önszerveződéseket, egyházi közösségeket.

Ennek okán a már korábban kialakított kapcsolatokat fenn kívánja tartani, egyúttal a már meglévő tapasztalatok birtokában a kapcsolattartás formáját rendezettebbé, a kapcsolattartás gyakoriságát pedig rendszeresebbé kívánja tenni.

Újpest Önkormányzata a jövőben is meg kívánja tartani a civil és egyházi szervezetek támogatásának rendszerét, mind nyílt, mind meghívásos pályáztatási formában. Mindezekhez az éves költségvetésben tervezetten elkülönít forrásokat.

VI. 3. A kerületi identitás erősítése

A kerületet 1950-ben, Nagy-Budapest létrehozásakor úgy alakították ki, hogy az addig önálló

Újpest városa mellett ide került az addig Rákospalotához tartozott Istvántelek is. Ekkor kapta a IV. sorszámot, melyet addig a Belváros viselt, de amelyet a kerületi beosztás átalakítása folytán az V. kerülethez csatoltak. Ekkor hozták létre a városrész neves sportegyesületét, az Újpesti

Dózsa SE-t is. Annak ellenére, hogy Újpest kiemelten kezelt munkáskerület volt, rekonstrukciója

csak a hetvenes évek végén kezdődött el és összefüggött az Észak–déli metró építésével. A

nagyarányú lakótelepi építkezések miatt a városrész jellege teljesen megváltozott. 1968-1987

között a kerület központjában több ütemben felépült lakótelep 16 800 lakásában 47 ezren élnek.

Ikonikus újpesti épületek: a víztorony, a városháza, az Újpesti vasúti híd, a Megyeri híd, a lakótelepek, az erőmű, az UTE stadion és az Aquaworld.

Kulturális programok: Farsangfarki Mulatság: Szent István tér- Újpesti Piac; Találkozások

Programsorozat az újpesti szépkorúaknak évente több alkalommal a Jégpalotában; Majális a Semsey Aladár Parkban; Káposztásmegyeri nap; Családi Nap Időpont a Víztoronynál; Szent Iván Éj a Szent István téren; Városnapok augusztus végén a Szent István téren; Szüreti Mulatság szeptember végén Káposztásmegyeren; Karácsonyi Vásár a Szent István téren

Sportrendezvények: Tavaszi Sportparty áprilisban; Futó- és Kerékpáros Fesztivál, a Kihívás

Napja és az Újpesti Sportvarázs májusban; Horgászverseny a Csömöri-tavon; Futó- és

Kerékpáros Fesztivál szeptemberben és az Őszi Sportparty októberben.

A kulturális és a közösségi élet helyi támogatására hozott önkormányzati intézkedések:

- Korcsolyapálya a Szent István téren: november-február

- Sport- és közösségi programok a Szent István téren: június-szeptember

- Nyári napközis tábor, szociális étkeztetés biztosítása: június-szeptember

- Úszásoktatás óvodások és iskolások részére: szeptember-június

- Síoktatás iskolások részére: szeptember-június.

Önkormányzatunk a jövőben is folyamatosan törekszik, hogy – forrásaihoz mérten – a kerületi identitás erősítése érdekében a lakosság széles körét érintő programokat, rendezvényeket szervezzen a kerületben.

VII.

ÚJPESTI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI POLITIKA

VII.1. Fejlesztési prioritások 2015-2019

A 2015-2019 időszakra a jelentős városfejlesztési, városépítészeti projektek a készülő településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia alapján valósulnának meg. A projektek sok esetben a külső forrásoktól, támogatásoktól és részben országos és fővárosi jelentőségű beruházásoktól is függenek. A kerület számos esetben függ külső infrastruktúráktól, mégis kedvezőbb, ha az önkormányzat arra törekszik, hogy a fejlesztések lehetőség szerint külső feltételektől függetlenül is megvalósulhassanak.

A projektek a kerület számos területét felölelik, de a legkiemelkedőbb területek Újpest tágabb központja és a Városkapu, a Duna menti területek és Káposztásmegyér vasút menti területei. Emellett még számos más kisebb terület is van a kerületben, ahol nagyobb magán/önkormányzati

fejlesztések magvalósítása tervezett. A készülő ITS eddigi helyzetértékelései alapján a területnek számos fejlesztési feladata lesz a jövőben.

VII.1.1. Új piac építése a Szent-István téren, a tér és a környező területek fokozatos megújítása

Az Önkormányzat legjelentősebb a 2015-2018 évekre vonatkozó beruházása a Szent István téren új piac és kulturális központ építése, a régi piac területén a tér megújítása. A fejlesztés jelentősen felértékeli kereskedelmi és kulturális szempontból a Szent István teret. Az új piac mérete miatt akár szomszéd kerületekből is vásárlóerőt vonzhat. A projekt jelentős parkolókat valósít meg. Nagy építészeti változás, hogy az elbontandó épületek helyén a tér megújul. A projekt részét képezi a térre néző homlokzatok ütemezett felújítása, bizonyos esetekben új épületek építése. Fontos cél, hogy a fejlesztés kihasson a tágabb környezetre és középtávon a térről kiindulva a környező közterületek is megújuljanak. A térségben ma is jelentős magánfejlesztések folynak, számos új lakóépület építése várható. A beavatkozások a műszaki munkarészekeken felül egyéb olyan lépéseket is szükségessé tesznek, amelyekkel a tér városi élete felpeteszül, egyfajta agóra jön létre. A piac megvalósításában kulcsszerepet játszik az ÚV Zrt. Az építési engedélyezési tervek már elkészültek, az engedélyek megszerzését követően ebben az időszakban várható az épületek megépítése és átadása. A tágabb területen található az új Károlyi Városközpont, ennek fejlesztése megállt, de fontos cél, hogy a fejlesztés jó építészeti minőségben újrainduljon.

VII.1.2. Intermodális közlekedési csomópont Káposztásmegyeren

Az Önkormányzat Káposztásmegyeri tervezett Intermodális közlekedési csomópont területét a készülő ITS-ben is akcióterületként tervezi fenntartani. Az akcióterület a jelenlegihez képest még bővülne is.

Az Óceánárok út, MÁV Váci vasúti vonala, M0 körgyűrű, Külső Szilágyi út által határolt mintegy 84 ha-os területen az igények szerint létre lehet hozni egy olyan közlekedési csomópontot amely kapcsolatot biztosíthat a vasúti, (a villamos), az autóbusz közlekedés, P+R parkolók létesítésével az egyéni és a közösségi közlekedés között. Az elővárosi vasúti megálló létesítésével összefüggésben megvalósulhat a Megyeri út MÁV pálya alatti átvezetése, ezzel egy ugrásszerű minőségi változás jöhet létre a közlekedési kapcsolatokban Dunakeszi, továbbá a Főváros XV. kerülete irányába is. A csomópont alkalmas lenne arra is, hogy az M3 metróvonal tervezett végállomását is fogadja.

Az előkészítés során elkészült a vonatkozó KSZT és egy megvalósíthatósági tanulmány, valamint egy koncepcióterv. A Fővárosi Önkormányzat pedig az M3 metró meghosszabbítás kapcsán végez aktuálisan is tervezési folyamatokat. Az együttműködés folyamatos mind a Fővárosi és a XV. kerületi Önkormányzattal, mind a vasúttársasággal.

A cél az észak-pesti, káposztásmegyeri térség közlekedési kapcsolatainak javítása, a felszabaduló területeken szolgáltató létesítmények, P+R parkolók létesítése, buszállomás építése mindezekkel a környék lakossága ellátásának javítása a 2015-2018 években. A projekt része lenne egy jelentős méretű közúti, kerékpáros és gyalogos aluljáró a két kerület között. A projekt mérete megköveteli, hogy a konkrét megvalósításban az állam és/vagy a Fővárosi Önkormányzat is vállaljon szerepet. A résztvevők nagy száma és az uniós támogatások miatt a pontos ütemezés egyelőre nem ismert, de Újpest Önkormányzat célja a minél korábbi megvalósítása.

VII.1.3. Újpest Városkapu térség revitalizációja

Az Önkormányzat Újpest Városkapu területét a készülő ITS-ben akcióterületként tervezi kijelölni. Ez a terület kulcsfontosságú Újpest életében, mert a Főváros felől ez Újpest első számú kapuja és ez az a terület, ami az M3 metró miatt is a legjobban megközelíthető.

A terület fejlesztését nagyban segíthetné az Aquincum híd és a Munkáskörút megépülése, de ennek ellenére a fejlesztések ezek nélkül is megindíthatóak a megfelelő területbiztosítások mellett. A tágabb terület városrendezési szerepe – a már kiépült közlekedési útvonalak, tömegközlekedési kapcsolatok miatt – jelentősen átértékelődött, ezáltal a területhasznosítás érdekében intenzívebb fejlesztés válik szükségessé és lehetővé, a hatályos KSZT is ezt célozza. A fejlesztést segítheti, ha Újpest Városkapu megálló is fejlődik, a vasúti megközelítés is javul.

Az „Új központi hely” elsődlegesen a minőségi kiskereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó létesítmények, irodák elhelyezésére, az épületek felsőbb szintjein lakások kialakítására szolgál. A terület fő szerkezeti elemét a metró feletti, zöldfelületként kialakított gyalogos tengely képezi. A terület fejlesztése legkönnyebben az Árpád út felől indítható meg, ahol a terület már ma is egy fejlődő városrészhez csatlakozik. A térség másik fontos pontja a Szabadság tér, amely Újpest kapuja és a Duna felé is kapcsolatot jelent, ezen tér felértékelése is segítheti a fejlesztést. A Berda József, Temesvári, Bocskai, Aradi utcák által határolt tömb használati módja, épületállománya elavult, a mai beruházói igényeknek nem feleltethető meg, ezért új beépítéssel történő rehabilitációja elengedhetetlen.

Az így kialakult terület hasznosítása és revitalizációja a fővárosi és a kerületi önkormányzatok érdekeit egyaránt szolgálja. A térségben jelentkező fővárosi és kerületi feladatok összehangolásának igénye jelentős.

A megvalósításhoz és végrehajtáshoz rendelt ingatlanfejlesztési vagyonsomag kezelése révén a tulajdonosi jogok gyakorlásával összefüggő, szükségessé váló ingatlan- és térségfejlesztési feladatok megoldhatók. Az együttes felhatalmazás alapján az érintett ingatlanokkal kapcsolatos terület-előkészítési, telekalakítási és értékesítési tevékenységek elvégezhetők. A bevételek további fejlesztési célok elérése érdekében visszaforgathatóvá válnak, illetve a térséget érintő beruházási projektek finanszírozásának alapjait képezhetik.

Az Újpest-Városkapu térségének megújítása a Budapest Városfejlesztési Koncepciójába foglalt horizontális programokhoz (lakó és közterületek, külső városközpontok, közlekedési csomópontok rehabilitációja) is csatlakozna. A cél a környék szlömösödésének megállítása, olyan infrastrukturális, közterület-rehabilitációs, telekrendezési, telekalakítási, szociális beavatkozások elvégzése, melyek hatására a terület fejlődése minél korábban megindul.

Az Újpest-Városkapu területét „központi helyként” meghatározó szabályozási területen 7 tömb található, melynek területe mintegy 27 ezer m². Az általában 60 (esetenként 75) %-os beépíthetőség mintegy 110 ezer m² építhető szintterületet eredményez. A fejlesztés pontos mérete még a tervezés során pontosodhat.

Az Árpád út és a tervezett Körvasútsori körút közötti területen elsősorban intézmények (iroda, vendéglátás, szolgáltató) és korlátozottan lakások helyezhetők el.

Az ÉPIT Zrt. által végzendő fontosabb feladatok az alábbiak lennének:

- az Újpest-Városkapu területén végzendő feladatok kijelölése és ütemezése,
- a terület lakásmérlegének elkészítése, javaslat kidolgozása az ideiglenes kihelyezésekre,
- a kiépítendő kisebb infrastrukturális létesítmények engedélyezési terveinek elkészítése, az engedélyeztetés lebonyolítása, infrastrukturális létesítmények kivitelezésének pályáztatása, megvalósítása,
- vagyongazdálkodási feladatok,
- befektetői/beruházási pályázat a revitalizációs terület egyes részeinek beépítésére,

- a megvalósítás összehangolása a kiemelt állami és fővárosi közlekedési beruházásokkal, a revitalizációval összefüggő pénzügyi feladatok ellátása.

Az Önkormányzat által végzendő fontosabb feladatok az alábbiak lennének:

- a kerületi közterületek végleges formában történő megvalósítása,
- a vonatkozó KSZT esetleges felülvizsgálata,
- a beruházások építészeti minőségének biztosítása,
- szükséges intézményi fejlesztések elvégzése.

VII.1.4. Zászlóshajó projekt, az Újpesti öböl menti fejlesztések

Az Önkormányzat Újpesti öböl menti területet a készülő ITS-ben akcióterületként tervezi kijelölni. Ez a terület a Duna legjobban megközelíthető újpesti szakasza. A terület legfőbb fejlesztési eleme egy jelentős méretű sportközpont és rekreációs park építése a szennyvíz-tisztító előterében. Ez magában foglalna egy kajak-kenu központot, egy uszodát, egy fedett sportpályát és egy fedett jégpályát. Középtávon ez a sportközpont egy gyalogos sétánnyal lenne összeköthető a Szabadság parkkal a megnyíló új Duna parton keresztül. A Váci út nyugati oldalán lévő területek a jelenlegitől eltérő használata, felértékelése is fontos cél. Nem kizárólag ez az a szakasz a Duna mentén, ahol fejlesztések lennének indokoltak. A meglévő és a készülő ITS is beruházásokat tervez a Duna mentén, ezek jellemzően rekreációs jellegűek. Kiemelhető a volt Tungsram strand térsége, a Vízművek területe, az ún. Duna Park területe és a laktanyák. Ezen fejlesztések természetesen jelentősen függenek mind a Fővárosi Önkormányzattól, mind a magántulajdonosoktól. A Duna menti területet érinti az a változás is, hogy az új szabályozási tervet erre a területre az Fővárosi Önkormányzat lesz jogosult elkészíttetni. A tervezési munkák indítása a közeljövőben várható.

VII.1.5 Egyéb városfejlesztési projektek

Újpest területén az eddig említetteken kívül még számos olyan terület található, ahol magánfejlesztések valósulnak meg, vagy önkormányzati projektek várhatóak. A gazdasági program ezeket részletesen nem mutatja be, de azért a következőkben a lehetséges irányokat összefoglaljuk. Az egyik jelentős városfejlesztési tengely az Árpád út, ahol az M3 metró meghosszabbítása esetén jelentő változások várhatóak, távlati célként megfogalmazódik az az igény, hogy az Árpád út a főutca jelleget a mainál jobban be tudja tölteni. Az eddigieken kívül fejlesztési csomópontként a Rózsa utca csomópontja és a Rákospalota felé irányuló kapcsolat, a Víztorony jelenik meg. Várható, hogy az Újpest Központtól északra lévő városrészekben is sok magánberuházás megvalósul, ez szintén városfejlesztési projekteket tehet szükségessé. A Szilas-patak térsége és a Tábor utcai sporttelep a rekreációs funkciókat fogadhatja, a Főti út mentén jelentős fejlesztési tartalékok vannak. Újpest déli részén kiemelhető az Istvántelek vasúti terület, mint fejlesztési tartalékterület. Szintén fontos városfejlesztési kihívást jelentenek a jövőben a lakótelepek és a hozzájuk tartozó közterületek. A Farkaserdőben a természetvédelemmel kapcsolatos fejlesztések lehetségesek, az Ipari Park beépülése folyamatosan zajlik. Fejlesztési kihívást jelentenek még az elszórtan jelentkező közmű, közterületi, zöldfelületi, intézményfejlesztési feladatok. A készülő ITS-ben fontos fejlesztési célként formálódik a kerékpárutak, a helyi kerékpározás fejlesztése mintegy környezetbarát közlekedési eszköz.

VII.2. Újpest gazdasága

Az években igen jelentős változások zajlottak le a világ, Magyarország és Budapest gazdasági és politikai környezetében. Az EU hétéves költségvetési periódusának elején járunk, az időszak tereztési feladatainak megindulásával. Budapest Főváros IV. Kerület Városfejlesztési programja ezen körülmények között értékeli a kerület gazdaságának jelenlegi helyzetét, illetve határozza meg a következő évek gazdaságfejlesztésének stratégiai irányvonalait.

Újpest versenyképességéhez jelentősen hozzájárul a helyi üzleti infrastruktúra, amelynek fontos részei a helyi ipari park, illetve a meglévő vállalkozásfejlesztési szervezeti hálózat. Ugyancsak lényeges infrastrukturális elem a közúthálózat, ahol Budapest országos szintű közútrendszerének két eleme közvetlenül is érinti Újpestet, ezek a Dunakanyar és az országos gyorsforgalmi úthálózat elérését biztosítják.

Az önkormányzati költségvetési gazdálkodás és az önkormányzati feladatvitel akkor lesz sikeres, ha a politikai döntéshozók (testületek, képviselők, vezető tisztségviselők) figyelembe veszik a szakmai és pénzügyi jogszabályi előírásokat, feltételeket és követelményeket. A szakmai és pénzügyi döntés-előkészítők (a hivatal köztisztviselői) pedig oly módon tesznek eleget döntés-előkészítői (kidolgozó) feladataiknak, amelyek tartalma – szabályosan és végrehajthatóan – elősegíti a döntéshozók által megfogalmazott önkormányzati (köz-) feladatok érvényesülését, teljesülését.

Újpest a főváros egyik gazdasági motorja. A kerület elsősorban az ipar, a kereskedelem, a közösségi és üzleti szolgáltatások terén mutat jelentős szerepet. Újpest jelentős ipari hagyományokkal rendelkezik és fejlődőképes ipari és infrastrukturális potenciáljának köszönhetően szerepét fenn tudta tartani. A helyi feldolgozóipar elsősorban elektrotechnikai, gyógyszer és gépipart foglalja magába. Az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték tekintetében a kerület – a kisméretű belső kerületeket nem számítva – a negyedik legmagasabb értékkel

rendelkezik a fővárosi kerületek között. A helyi GNP a vizsgált időszakban 66%-os növekedést mutatott, mely kimagasló Budapesten.

Az egy lakosra jutó iparüzési adó tekintetében Újpest a fővárosi kerületek középmezőnyében helyezkedik el. A vásárlóerőt vizsgálva, az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem Újpesten a

rendelkezésre álló adatok szerint 2012-es évben 4,5%-kal magasabb értéket mutatott a fővárosi

átlagnál és a főváros pesti oldalán ezzel a harmadik legmagasabb helyen szerepelt. Az átlagos

jövedelem változása a vizsgálható 2007-2012 közötti időszakban meghaladta a 10%-ot, amely

megközelíti a budapesti átlagot.

Az újpesti gazdaságban a nagyvállalatok száma viszonylag alacsony, ezt mutatja az egy lakosra jutó jegyzett tőke alacsony szintje, mely a külső kerületekkel összehasonlítva átlagosnak mondható, viszont a szomszédos XIII. kerülethez képest kevesebb, mint tized akkora értéket mutat, és a vizsgált időszakban csökkenő tendenciával rendelkezett. A kerület gazdasági erejének

és munkaerő megtartó képességének egy jelzőszáma az ingázók aránya. Újpesten a 2001-es

népszámlálás alapján a naponta bejárók aránya 3089 fő, 2011-ben 8779 fő volt.

Főtevékenységük alapján – a fővárosi átlagához hasonlóan – a legtöbb újpesti vállalkozás a szolgáltató szektort erősíti. 2012 végén a vállalkozások többsége kereskedelem, vendéglátás (29,5%), szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (17%) és ipari egyesített kategóriák (16,7%) nemzetgazdasági ágba tartozott. A vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása a fővárosi átlaghoz közeli, eltérést Újpesten az erősebb ipari, kereskedelmi, vendéglátó, szállítási, raktározási szektorok illetve az alacsonyabb arányú IKT, ingatlanügyi és szakmai tudományos tevékenységet folytató vállalkozások aránya mutat.

Újpesten az ipari tevékenység több mint száz éves hagyományokkal rendelkezik és ma is a térség egyik legjelentősebb ipari központja. A kerület egyaránt rendelkezik hagyományos, de ma is prosperáló ipari vállalatokkal és telephelyekkel (GE Lighting, Sanofi, Coats, Messer, stb.), egykori nagyvállalatok telephelyén létrejött kisvállalkozási központokkal (egykori Duna Cipőgyár telephelye, stb.) illetve új, zöldmezős modern iparterületekkel (Észak Pesti Ipari Park). Területileg az ipari zónák nagyrészt a Váci út, Fóti út tengelyére fűződnek föl, illetve István téren és a kerület északi részén vannak jelen.

A kereskedelmi hálózat a kerületben elsősorban hagyományos utcai egységekből áll, modern nagyméretű létesítmények elsősorban a kerület periferiáján helyezkednek el. A belvárosban több jelentős áruház és a térségi szerepkört betöltő piac található, kereskedelmi szempontból a legfrekvenciáltabbak az Árpád és az István utak középső szakaszai. A belvároshoz közeli alulhasznosított területeken több nagyméretű kereskedelmi egység található (OBI, StopShop), illetve a Váci út mentén gazdasági övezetekben települt számos egység (pl. Tesco). Az ezer lakosra jutó kereskedelmi egységek tekintetében Újpest a fővárosi átlag alatti értéket mutat, a gazdasági válságot követően az egységek száma is alacsonyabb mértékben növekedett, mint a budapesti átlag.

A kerületben regisztrált vendégéjszakák alakulását az elmúlt időszakban elsősorban az új Aqua

Resort Hotel és a hozzá kapcsolódó Aquaworld megnyitása határozta meg, amely 2009-et

követően jelentősen megemelte a kerület turisztikai potenciálját. Az adatokból látható hogy Újpest idegenforgalmát elsősorban a külföldi turisztikai kereslet határozza meg. A külföldi

vendégéjszakák aránya az elmúlt évek során több mint 80%-os arányt mutatott.

Újpesten a gazdasági szervezetek számának alakulását az elmúlt évtizedben a társas és az egyéni vállalkozások eltérő intenzitású, és esetenként eltérő irányú változásai formálták. E folyamat részeként a regisztrált társas vállalkozások száma lassú, de kitartó növekedés következtében

folyamatosan emelkedett az időszak során. 2012-ben Újpesten 16.779 gazdasági szervezetet

regisztráltak. A regisztrált társas vállalkozások létszám kategória szerinti megoszlását tekintve Újpesten, a fővárosi arányokhoz hasonlóan, a mikro vállalkozások száma dominál, amelyek

55%-ot képviselnek az összes vállalkozáson belül. A kis-és középvállalkozások aránya 5%, míg

a nagyvállalatok 0,1%-ot képviselnek, összesen 9 céggel.

A gazdasági versenyképesség egyik legfontosabb tényezője az elérhető munkaerő mennyisége és kvalifikáltsága. A foglalkoztatottság mértéke országos szinten emelkedett az elmúlt időszakban

és ez a folyamat Újpesten is tapasztalható volt: 2011-ben a 15-64 éves népességen belül ez az

arány meghaladta a 66%-ot. A nyilvántartott álláskereső aránya a kerületben hasonlóan alakult,

mint a fővárosi átlag.

A rendelkezésre álló helyi munkaerő képzettségi szintje is kedvezően alakult a vizsgált időszakban, az alacsonyan iskolázottak aránya 10 év alatt 2,7% ponttal csökkent, valamivel magasabb értéket mutatva a fővárosi átlagtól. Ezzel egy időben a felsőfokú végzettséggel

rendelkezők aránya jelentős emelkedés után 2011-ben 22,9%-ot mutatott, mely azonban 20%-al

elmarad a budapesti szinttől.

Újpesten a **Károli Gáspár Református Egyetem** képviselteti magát a felsőoktatási intézmények

között. Az Állam- és Jogtudományi Kar a hagyományos jogászképzésen túl az üzleti és a

társadalomtudományi képzésekkel bővítette képzési kínálatát. Jelenleg a Karon közel 1700 hallgató tanul. Az egyetemhez kapcsolódóan létesült a Bocskai István Szakkollégium, hogy a tehetséges, tanulni vágyó hallgatókat felkarolja és segítse tudásuk elmélyítését. Az eduline.hu oktatói kiválóság alapján összeállított felsőoktatási rangsorát a Károli Gáspár Református

Egyetem jogi kara vezette 2014-ben.

A kerületben a kutatás-fejlesztési tevékenység is hagyományokkal rendelkezik:

- A gyógyszeripar számos kutatás-fejlesztési tevékenysége megtalálható az újpesti **Sanofi**

K+F központjában, ahol mintegy 200-an dolgoznak. A cég 1991-től kezdve 150

milliárd forintot fektetett be a kutatás-fejlesztésbe.

- A **GE Fényforrás üzletága** Újpesten ad otthont a GE Lighting Európa, Közel- Kelet és

Afrika régiót irányító üzleti központjának, hat magyarországi gyára egyikének, valamint a vállalat globális fényforrás technológiai központjának, ahol közel 200 magyar mérnök végez fejlesztést.

- Az 1950-ben alapított Gyógyszeripari Kutató Intézetet számára 1964-ben elkészült

Újpesten a Berliini úti komplexum, melyben kémiai, biológiai, farmakológiai és

toxikológiai laborokat építettek ki. A kutatóintézet alapjain létrejött **Berlini Park** kis- és

középvállalkozások számára nyújt bérelhető K+F helyiségeket és eszközöket. Lehetőség van többek között biológiai és kémiai kutatások elvégzésére, fermentálásra, valamint orvosi készítmények gyártására.

Önkormányzatunk célja Újpest dinamikus gazdasági fejlődése, befektetők vonzása, egyes városrészi területek felértékelődésének elindítása, kifejezetten, de nem kizárólagosan az alábbi területeken:

- Városkapu térség (intermodális csomópont kialakítása, irodaházak épülése, minőségi környezetjavítás),
- Váci út környéke, Váci út-Baross utca által határolt terület (beépítési intenzitásnövelés, irodaházak épülése, minőségi környezetjavítás),

- Árpád út környéke (beépítési funkciók vizsgálata, irodaházak és/vagy lakóépületek épülése, minőségi környezetjavítás),
- Városközpont (üres telkek értékesítése, szolgáltató funkció kialakítása, minőségi környezetjavítás),
- Külső-Szilágyi úti intermodális csomópont és környéke (beépítési lehetőségek vizsgálata, kerületek közti kapcsolat vizsgálata, minőségi környezetjavítás – a vezetés számol az M3 metró meghosszabbításával) és
- M0, ipari park.

Fenti cél elérése érdekében vizsgálandó és támogatandó minden olyan szempont, ami ösztönzi a beruházásokat, a vállalkozásokat, kiemelten

- a területeken érvényben lévő szabályozási tervek megfelelősége, létjogosultsága,
- a tulajdonviszonyok jelentette adottságok, lehetőségek,
- az önkormányzat rendelkezésére álló beruházás- és vállalkozásösztönző eszközök feltérképezése,
- városmarketig,
- szabadidős és turisztikai kínálat fejlesztése.

Önkormányzatunk az ambiciózus fejlesztési elképzeléseit költséghatékony gazdálkodással, az Európai Unió és hazai pályázati források hatékony bevonásával, valamint egyéb külső források (pl. magánbefektetőkkel való együttműködés) felhasználásával kívánja biztosítani.

Összefoglalás

Önkormányzatunk távlati céljait három téma köré lehet csoportosítani: aktív, egészséges, összetartó közösség (társadalmi cél), minőségi, fenntartható városi környezet (környezeti cél) és versenyképes, foglalkoztatást bővítő gazdaság (gazdasági cél). Társadalmi rész cél a színvonalas, közösséget megtartó szolgáltatások biztosítása az aktív, egészséges és sportos lakosság érdekében, míg részben környezeti rész cél is a minőségi, tiszta lakókörnyezet, a rekreációs igényeket is kielégítő zöldfelületi rendszer létrehozása és a fenntartható mobilitás, helyi közlekedési rendszer fejlesztése, valamint a differenciált központrendszer kialakítása, új közösségi terek létrehozása. Környezeti és gazdasági rész cél egyben a barnamezős területek megújítása, esetleges funkcióváltása, az erős és sokoldalú kerületközpont (főtér) további fejlesztése, illetve a térségi szintű elérhetőség növelése. Mindhárom célt szolgálja a Duna integrálása a kerület életébe.